

Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik
Bratislava
Účelové plemenárske zariadenie v Žiline

ZÁSADY
AUTOMATIZOVANÉHO SPRACOVANIA DÁT
KONTROLY ÚŽITKOVOSTI
HOVÄDZIEHO DOBYTKA

ŽILINA, jún 2019

Vážení užívateľa!

Zásady automatizovaného spracovania dát pre výkon kontroly úžitkovosti sú príručkou pre pracovníka plemenárskej služby, najmä plemenárskych zootechnikov v oblasti KÚ HD všetkých podsystemov.

Celý systém kontroly úžitkovosti bol prepracovaný a prispôsobený do súčasných podmienok. Údaje z chovu plemenársky zootechnik zasiela elektronicky do spracovania, ktoré sa vykonáva v Účelovom plemenárskom zariadení v Žiline. Po dennom spracovaní sú dáta za chov aktualizované a výsledky sú zobrazené v PLISe. Mesačné zostavy sú generované a posielané mailom.

Zmeny nastali aj v menovke chovov. Evidencia menovky chovov je možná cez prístup v zabezpečenej zóne PLISu. Zmeny vykonávajú oprávnení plemenárski pracovníci priamo cez PLIS. Doklady sa posielajú len v obmedzenom množstve.

Predkladané vydanie zásad je aktualizované a doplnené o zmeny, ktoré boli v jednotlivých podsystemoch dopracované.

Pre jednoduchšiu orientáciu sú rozčlenené do kapitol podľa jednotlivých podsystemov kontroly úžitkovosti.

Prvá kapitola obsahuje číselné a abecedné kľúče, ktoré sú väčšinou spoločné pre všetky podsystemy, heslá v číselnom kľúči sú zoradené podľa abecedy. V závere sú formou prílohy uvedené vzory správne vyplnených vstupných dokladov. V súčasnosti sa údaje do KÚ posielajú elektronicky cez elektronický zberač, ale pre lepšie zorientovanie v danej problematike sme pôvodné prílohy ponechali. Na koniec sme pridali tabuľku presunov kráv a teliat.

ASD

ÚPZ Žilina

OBSAH

Kapitola 1. Číselné a abecedné kľúče	5
1.1 Denná doba kontroly	6
1.2 Dôvod ťažkého pôrodu	6
1.3 Dôvod úhynu	6
1.4 Dôvod vyradenia kravy	6
1.5 Embryo transfer	7
1.6 Frekvencia dojenja	7
1.7 Charakter chovu	7
1.8 Charakter ustajnenia	7
1.9 Chov	7
1.10 Interval medzi dojeniami	8
1.11 Kapacita ustajnenia	8
1.12 Kraj, okres	8
1.13 Línie býkov (štátny register plemenných býkov)	10
1.14 Maštal	11
1.15 Matky býkov	11
1.16 Obvod konzulenta	11
1.17 Obvod plemenárskeho zootecnika	11
1.18 Plemenné typy	11
1.19 Plemeno	16
1.20 Poľnohospodársky podnik	18
1.21 Pohlavie narodeného teľaťa	18
1.22 Preukaznosť pôvodu	19
1.23 Priebeh pôrodu	20
1.24 Príznak - číslo dodávateľa služieb poľnohospodárskeho podniku	20
1.25 Sekcia v EZ	21
1.26 Sektor	21
1.27 Sfarbenie	21
1.28 Skupina	21
1.29 Somatické bunky	22
1.30 Spôsob výkonu KÚ	22
1.31 Spôsob zabezpečenia KÚ	22
1.32 Technológia ustajnenia mladého dobytká	22
1.33 Typ informácie	23
1.34 Určenie teľaťa	23
1.35 Vlastníctvo mliekomerov	23
1.36 Výrobná oblasť	23
1.37 Záver (v KÚ TMHD a v KÚ MP a DK)	23
1.38 Znak priebehu laktácie - zmena	24
1.39 Znak vyšetrenia na teľnosť	24
1.40 Znaky vzorky v RP	24
1.41 Zvozná linka	25
Kapitola 2. Menovka chovov	26
2.1 Popis používaných dokladov	27
2.1.1 Menovka poľnohospodárskeho podniku – Fakturačné spojenie platiteľa HD – 0127	
2.1.2 Menovka chovov– Hovädzí dobytok HD – 02	27
Kapitola 3. Kontrola mliekovej úžitkovosti hovädzieho dobytká KÚ ML	29
3.1 Popis používaných dokladov v KÚ ML	30

3.1.1	Zaradenie novej kravy – Hlásenie opráv HD – 03	30
3.1.2	Hlásenie otelení a vyradení HD – 04.....	31
3.1.3	Hlásenie presunov HD – 05.....	32
3.1.4	Rozborový protokol HD – 06.....	33
3.1.5	Rozborový protokol – Oprava HD – 07	34
3.1.6	Zaradenie teliat do archívu teliat – Hlásenie opráv HD – 08	34
3.1.7	Hlásenie skupín HD – 09	35
3.1.8	Zoznam responderov	35
3.1.9	Vyradenie teliat HD – 15.....	35
3.2	Popis výstupných mesačných zostáv z KÚ ML	36
3.2.1	Mesačné výsledky kontroly úžitkovosti a reprodukcie HD.....	36
3.2.2	Rozborový protokol	40
3.2.3	Celoživotná úžitkovosť kravy	40
3.2.4	Mesačné výsledky KÚ - Záver	41
3.2.5	Zoznam teliat	42
3.3	Zoznam chýb v KÚ ML - Chybníky	43
Kapitola 4. Kontrola úžitkovosti teliat a mladého hovädzieho dobytká KÚ TMHD		47
4.1	Popis používaných dokladov v KÚ TMHD	49
4.1.1	Doklad o vážení KÚ TMHD HD – 15	49
4.2	Popis výstupných mesačných zostáv z KÚ TMHD	50
4.2.1	Evidencia a kontrola rastu mladého dobytká	50
4.2.2	Zoznam jalovic vybraných na pripustenie v mesiacoch.....	50
4.2.3	Doklad o vážení.....	50
4.3	Zoznam chýb v KÚ TMHD - Chybníky	51
Kapitola 5. Kontrola úžitkovosti mäsových plemien hovädzieho dobytká a dojčiacich kráv KÚ MP a DK.....		52
5.1	Popis používaných dokladov v KÚ MP a DK.....	53
5.1.1	Zaradenie novej kravy – Hlásenie opráv HD – 03	53
5.1.2	Hlásenie presunov HD – 05.....	54
5.1.3	Doklad o vážení HD – 15	54
5.1.4	Hlásenia narodenia teliat v KÚ MP a DK HD – 16	55
5.2	Popis výstupných mesačných zostáv z KÚ MP a DK.....	56
5.2.1	Výsledky KÚ MP a DK v chove kráv.....	56
5.2.2	Výsledky KÚ MP a DK v chove mladého dobytká	57
5.2.3	Evidenčná karta plemennice mäsového typu.....	57
5.2.4	Zoznam narodených teliat v chove KÚ MP a DK.....	57
5.3	Zoznamy chýb v KÚ MP a DK - Chybníky.....	59
Kapitola 6. Kontrola úžitkovosti - dojiteľnosti SD		62
6.1	Popis používaných dokladov v SD.....	63
6.1.1	Zberný doklad pre skúšky dojiteľnosti HD – 17	63
6.2	Popis výstupných zostáv z SD.....	63
6.2.1	Výsledky skúšok dojiteľnosti za mesiac	63
6.2.2	Prehľad o výsledku skúšok dojiteľnosti	63
Kapitola 7. Prílohy		64
7.1	Zoznam príloh	65

Kapitola 1.
Číselné a abecedné klúče

1.1 Denná doba kontroly

Večer.....	1
Ráno.....	2
Celodenný pôdoj	3

1.2 Dôvod ťažkého pôrodu

Nadmerná veľkosť teľaťa.....	1
Nadmerná hmotnosť teľaťa.....	2
Nenormálna poloha plodu	3
Dvojčatá.....	4
Prvý pôrod	5
Úzka panva	6
Torzia (deformácia) maternice	7
Nedostatočná príprava pôrodu	8

1.3 Dôvod úhynu

Ťažký pôrod	1
Úraz	2
Hygienické príčiny	3
Ostatné príčiny	4

1.4 Dôvod vyradenia kravy

	znak	
	číselný:	abecedný:
Vyradenie pre prevod kravy mimo KÚ	51	V
Vyradenie kravy pre nízku úžitkovosť.....	52	V
Vyradenie pre vysoký vek.....	53	V
Vyradenie z chovateľských dôvodov	54	V
Vyradenie pre chorobu vemena.....	55	V
Vyradenie pre poruchy plodnosti.....	56	V
Vyradenie z dôsledkov ťažkého pôrod	57	V
Vyradenie z iných zdravotných dôvodov.....	58	V
Vyradenie pre úhyn kravy - odvoz do kafilérie.....	59	V
Nutná porážka – bitúnok.....	60	V
Predaj na bitúnok	61	V
Vyradenie pre odcudzenie zvierťa.....	62	V
Vyradenie jalovice pre presun do kráv.....	63	V
Zrušenie vyradovacieho znaku	99	-

Zootechnické dôvody vyradenia kravy: 51, 52, 53, 54

Zdravotné dôvody vyradenia kravy: 55, 56, 57, 58, 59, 60

1.5 Embryo transfer

Teľaťu po embryo transfere vykonanom a nahlásenom na Slovensku sa pôvod automaticky načíta zo súboru inseminácií, pri importe embrya je nutné zaslať POP embrya do centrálného registra býkov a importovaných zvierat a pri nahlasovaní pôvodu postupujeme ako pri importe jalovice.

Označenie na zostavách:

Zvieratá narodené po ET	A
Ostatné zvieratá	N

1.6 Frekvencia dojenia

Dojenie v chove 1x denne	1
Dojenie v chove 2x denne	2
Dojenie v chove 3x denne	3
Dojenie dojacím automatom (roboty)	R

1.7 Charakter chovu

Šľachtiteľský chov slovenského strakatého plemena.....	1
Šľachtiteľský chov pinzgauského plemena.....	2
Šľachtiteľský chov holsteinského plemena	3
Šľachtiteľský chov mäsových plemien.....	4
Šľachtiteľský chov hnedého dobytká (plemeno braunvieh).....	5
Ostatné chovy v kontrole úžitkovosti.....	0

1.8 Charakter ustajnenia

Väzná maštaľ bez dojárne	1
Väzná maštaľ s dojárňou	2
Voľná maštaľ.....	3
Voľná maštaľ s dojárňou.....	4

1.9 Chov

Chovy sa čísloujú v rámci poľnohospodárskeho podniku dvojčíselnou radou v rozmedzí 01-98. Chovom sa rozumejú jednotlivé farmy, v rámci poľnohospodárskeho podniku. Do názvu chovu – farmy sa píše názov obce, v ktorej sa chov – farma nachádza.

Použitie číselnej rady:	KÚ mlieková	01-69
	KÚ mäsových plemien	70-79
	Teľatníky	80-86
	OMD	90-95
	Výkrmne	96-98

1.10 Interval medzi dojeniami

Doba dojenja	Číselný kľúč	Interval medzi začiatkom predchádzajúceho a kontrolného dojenja	Číselný kľúč	Prepočtový koeficient mlieka na	
				1.lakt.	2.a ďal.
Večer	1	10 a menej hodín	1	2,32	2,24
		10,01-11,00 hodín	2	2,23	2,19
		11,01-a viac hodín	3	2,08	2,08
Ráno	2	14,01 a viac hodín	4	1,76	1,81
		13,01 - 14 hodín	5	1,81	1,84
		13 a menej hodín	6	1,93	1,93
Celo-denný pôdoj	3	dojenie 2x denne	2	1,00	1,00
		dojenie 3x denne	3	1,00	1,00

1.11 Kapacita ustajnenia

Maštal'	do 10 kusov.....	1
	10 - 20 kusov.....	2
	21 - 50 kusov.....	3
	51 - 100 kusov.....	4
	101 - 220 kusov.....	5
	221 - 500 kusov.....	6
	501 a viac kusov	7

1.12 Kraj, okres

Kraj	Okres	Názov kraja	Názov
1	01	Bratislavský	Bratislava I
	02		Bratislava II
	03		Bratislava III
	04		Bratislava IV
	05		Bratislava V
	06		Malacky
	07		Pezinok
	08		Senec
2	01	Trnavský	Dunajská Streda
	02		Galanta
	03		Hlohovec
	04		Piešťany
	05		Senica
	06		Skalica

	07		Trnava
3	01	<i>Trenčiansky</i>	Bánovce nad Bebravou
	02		Ilava
	03		Myjava
	04		Nové Mesto nad Váhom
	05		Partizánske
	06		Považská Bystrica
	07		Prievidza
	08		Púchov
	09		Trenčín
4	01	<i>Nitriansky</i>	Komárno
	02		Levice
	03		Nitra
	04		Nové Zámky
	05		Šaľa
	06		Topoľčany
	07		Zlaté Moravce
5	01	<i>Žilinský</i>	Bytča
	02		Čadca
	03		Dolný Kubín
	04		Kysucké Nové Mesto
	05		Liptovský Mikuláš
	06		Martin
	07		Námestovo
	08		Ružomberok
	09		Turčianske Teplice
	10		Tvrdošín
	11		Žilina
6	01	<i>Banskobystrický</i>	Banská Bystrica
	02		Banská Štiavnica
	03		Brezno
	04		Detva
	05		Krupina
	06		Lučenec
	07		Poltár
	08		Revúca
	09		Rimavská Sobota
	10		Veľký Krtíš
	11		Zvolen
	12		Žarnovica
	13		Žiar nad Hronom

7	01	<i>Prešovský</i>	Bardejov
	02		Humenné
	03		Kežmarok
	04		Levoča
	05		Medzilaborce
	06		Poprad
	07		Prešov
	08		Sabinov
	09		Snina
	10		Stará Ľubovňa
	11		Stropkov
	12		Svidník
	13		Vranov nad Topľou
8	01	<i>Košický</i>	Gelnica
	02		Košice I
	03		Košice II
	04		Košice III
	05		Košice IV
	06		Košice okolie
	07		Michalovce
	08		Rožňava
	09		Sobrance
	10		Spišská Nová Ves
	11		Trebišov

1.13 Línie býkov (štátny register plemenných býkov)

Štátny register plemenného býka evidovaného na Slovensku tvorí dvoj- alebo trojmiestny abecedný údaj – skratka línie a trojmiestny číselný údaj – poradové číslo registra. Ak je plemenný býk zaradený v inseminácii číslo registra je v rozmedzí 001 – 499, u býka z prirodzenej plemenitby 501 – 999.

Zoznam všetkých línií býkov sú zverejnené v číselníku, vo voľnej zóne PLISu. Býci s prideleným štátnym registrom sú k dispozícii v PLISe, v ponuke Zoznam býkov.

Pôvody po býkoch sú počítané automaticky, ak je pripustenie matky nahlásené v evidencii inseminácií a ak je býk evidovaný v banke býkov.

Ak nepoznáme pôvod zvieratá zo strany matky - do čísla matky uvedieme **SK999999999999** a program vo výstupoch (tlačových zostavách) v pôvode matky vypíše text: "**NEZNÁMA**". Potomstvo bez preukázateľného pôvodu zo strany otca sa označuje líniou otca **NEZNÁMY (NEZ)**. Línia Neznámy je fiktívna pre označenie neznámeho pôvodu zvieratá zo strany otca. Číslo registra sa nevyplňuje, resp. je nulový. U všetkých ostatných registračných skratiek línií musí byť uvedené číslo registra býka, po ktorom zvieratá pochádza.

Evidencia importovaných zvierat:

Otec, pokiaľ nemá pridelený štátny register na Slovensku uvádzame ušné číslo býka.

Matke uvádzame jej ušné číslo.

V tomto prípade sa pôvod vyhľadáva v súbore importovaných rodokmeňov a zvierat bude mať uvedený pôvod podľa rodokmeňa, ktorý je v tomto súbore evidovaný. Preto je potrebné rodokmene zvierat z dovozu centrálne evidovať (aj rodokmene zvierat narodených po embryo transfere importovaných embryí).

Pri zaraďovaní zvierat do súboru musí mať každé zviera (teľa, krava) uvedený pôvod zo strany obidvoch rodičov (aj neznámy). V prípade jeho neuvedenia bude v dokumentácii o pôvode otca a matky prázdne miesto.

1.14 Maštal

Jednomiestny znak. Používa sa na číslovanie maštali na chove. Pod pojmom maštal sa rozumie samostatná ustajňovacia jednotka zvierat. Maštale sa číslojú vzostupne od čísla 1 do 9. V inseminácii sa vedie evidencia na úrovni chovu, preto všetky maštale majú číslo "0".

1.15 Matky býkov

	znak	
	číselný:	abecedný:
Kravy definitívne vybraté za matky býkov	1	AA + oddiel PK
Elitná matka býkov	2	EA + oddiel PK
Matka býkov - donorka embryí	3	DE + oddiel PK
Kravy podmienenčne vybraté za MB – čakateľky	4	C + oddiel PK
Zrušenie charakteru matky býkov	5	-
Matka býkov komb. plemien mäsového typu	6	KM+ oddiel PK
Génová rezerva pinzgauského dobytka	7	-

1.16 Obvod konzumenta

Predstavuje číselný kód pridelený jednotlivým konzulentom v rámci regionálnych stredísk PS SR, š.p.. Čísla obvodov konzulentov v rámci regionálnych stredísk sa využívajú od 91 do 99. Ak má konzument kombinovaný obvod, potom musí mať číslo obvodu konzumenta (91 - 99) uvedené aj v údají obvod plemenárskeho zootecnika na chove, ktorý má pridelený pre výkon KÚ.

1.17 Obvod plemenárskeho zootecnika

Číselný kód na označenie plemenárskych zootecnikov (inseminačných technikov). Dvojmiestny znak. Je možné využívať čísla od 01 do 99 v rámci regiónu.

1.18 Plemenné typy

S0 Slovenské strakaté čistokrvné	11
(podiel krvi hlavného plemena 87,5% - 100%, podiel zošľachtujúcich plemien do 12,50%)	
S1 Slovenské strakaté zošľachtené	13
(podiel krvi hlavného plemena 75,0% - 87,49%)	

	podiel zošľachťujúcich plemien 12,51% - 25,0%)	
S2	Slovenské strakaté zošľachtené	14
	(podiel krvi hlavného plemena 50,0% - 74,99%, podiel zošľachťujúcich plemien 25,1 % - 50,0%)	
B0	Braunvieh čistokrvné	21
	(podiel krvi hlavného plemena 96,875% - 100%, podiel zošľachťujúcich plemien do 3,125%)	
B1	Braunvieh zošľachtené	22
	(podiel krvi hlavného plemena 87,5% - 96,874%, podiel zošľachťujúcich plemien 3,126% - 12,50%)	
B2	Braunvieh zošľachtené	23
	(podiel krvi hlavného plemena 87,49% - 50,0%, podiel zošľachťujúcich plemien od 12,51% do 50,0%)	
P0	Pinzgauské čistokrvné	51
	(podiel krvi hlavného plemena 87,5% - 100%, podiel zošľachťujúcich plemien do 12,50%)	
P1	Pinzgauské zošľachtené	53
	(podiel krvi hlavného plemena 75,0% - 87,49%, podiel zošľachťujúcich plemien 12,51% - 25,0%)	
P2	Pinzgauské zošľachtené	54
	(podiel krvi hlavného plemena 50,0% - 74,99%, podiel zošľachťujúcich plemien 25,1 % - 50,0%)	
H0	Červenostrakaté holsteinské čistokrvné	95
	(podiel holsteinskej krvi 93,75% - 100%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	
H0	Čiernostrakaté holsteinské čistokrvné	99
	(podiel holsteinskej krvi 93,75% - 100%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	
H1	Krížence mliekové červené	84
	(podiel holsteinskej krvi 87,5 % - 93,74%, podiel zošľachťujúcich plemien 87,5% - 93,74%)	
H1	Krížence mliekové čierne	88
	(podiel holsteinskej krvi 87,5% - 93,74%, podiel zošľachťujúcich plemien 87,5% 93,74%)	
H1	Krížence mliekové červené	94
	(podiel holsteinskej krvi 87,5 - 93,74%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75 - 100%)	
H1	Krížence mliekové čierne	98
	(podiel holsteinskej krvi 87,5 - 93,74%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	

H2 Krížence mliekové červené	73
(podiel holsteinskej krvi 75,0% - 87,4%, podiel zošľachťujúcich plemien 75,0% - 87,4%,	
H2 Krížence mliekové čierne	77
(podiel holsteinskej krvi 75,0% - 87,4%, podiel zošľachťujúcich plemien 75,0% - 87,4%)	
H2 Krížence mliekové červené	83
(podiel holsteinskej krvi 75,0% - 87,4%, podiel zošľachťujúcich plemien 87,5% - 93,74%)	
H2 Krížence mliekové čierne	87
(podiel holsteinskej krvi 75,0% - 87,4%, podiel zošľachťujúcich plemien 87,5% - 93,74%)	
H2 Krížence mliekové červené	93
(podiel holsteinskej krvi 75,0% - 87,4%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	
H2 Krížence mliekové čierne	97
(podiel holsteinskej krvi 75,0% - 87,4%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	
H3 Krížence mliekové červené	62
(podiel holsteinskej krvi 50, % -74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 50,0% - 74,9%)	
H3 Krížence mliekové čierne	66
(podiel holsteinskej krvi 50,0% - 74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 50,0% - 74,9%)	
H3 Krížence mliekové červené	72
(podiel holsteinskej krvi 50,0% - 74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 75,0% - 87,49%)	
H3 Krížence mliekové čierne	76
(podiel holsteinskej krvi 50,0% - 74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 75,0% - 87,4%)	
H3 Krížence mliekové červené	82
(podiel holsteinskej krvi 50,0% -74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 87,5% - 93,74%)	
H3 Krížence mliekové čierne	86
(podiel holsteinskej krvi 50,0% - 74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 87,5% - 93,74%)	
H3 Krížence mliekové červené	92
(podiel holsteinskej krvi 50,0% - 74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	
H3 Krížence mliekové čierne	96
(podiel holsteinskej krvi 50,0% - 74,9%, podiel zošľachťujúcich plemien 93,75% - 100%)	
NM Krížence mliekové čierne	60

	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 50,0% - 74,9%)	
NM Krížence mliekové čierne	70
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 75,0% - 87,49%)	
NM Krížence mliekové čierne	80
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 87,50% - 93,74%)	
NM Krížence mliekové čierne	90
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 93,75% - 100%)	
RM Krížence mliekové červené	61
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 50,0% - 74,9%)	
RM Krížence mliekové červené	71
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 75,0% - 87,49%)	
RM Krížence mliekové červené	81
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 87,50% - 93,74%)	
RM Krížence mliekové červené	91
	(podiel holsteinskej krvi 0,001% - 49,99%, podiel zošľachťujúcich dojných plemien 93,75% - 100%)	
BBM1	Belgické modré podiel krvi plemena je 96,80% a viac	101
BBM2	Belgické modré podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%	102
BBM3	Belgické modré podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%	103
BBM4	Belgické modré podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%	104
BBM5	Belgické modré podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%	105
AAM1	Aberdeen Argus podiel krvi plemena je 96,80 % a viac	111
AAM2	Aberdeen Argus podiel krvi plemena je 93,75 % - 96,79 %.....	112
AAM3	Aberdeen Argus podiel krvi plemena je 87,50 % - 93,74 %.....	113
AAM4	Aberdeen Argus podiel krvi plemena je 75,00 % - 87,49 %.....	114
AAM5	Aberdeen Argus podiel krvi plemena je 50,00 % - 74,99 %.....	115
BAM1	Blonde d'Aquitaine podiel krvi plemena je 96,80 % a viac	121
BAM2	Blonde d'Aquitaine podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%.....	122
BAM3	Blonde d'Aquitaine podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%.....	123
BAM4	Blonde d'Aquitaine podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%.....	124
BAM5	Blonde d'Aquitaine podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%.....	125
GLM1	Galloway podiel krvi plemena je 100,0%	131

HEM1	Hereford podiel krvi plemena je 96,80% a viac.....	141
HEM2	Hereford podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%.....	142
HEM3	Hereford podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%.....	143
HEM4	Hereford podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%.....	144
HEM5	Hereford podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%.....	145
HLM1	Highland podiel krvi plemena je 100,0%.....	151
CHM1	Charolais podiel krvi plemena je 96,80% a viac.....	161
CHM2	Charolais podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%.....	162
CHM3	Charolais podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%.....	163
CHM4	Charolais podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%.....	164
CHM5	Charolais podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%.....	165
LIM1	Limousine podiel krvi plemena je 96,80% a viac.....	171
LIM2	Limousine podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%.....	172
LIM3	Limousine podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%.....	173
LIM4	Limousine podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%.....	174
LIM5	Limousine podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%.....	175
SDM1	Maďarský stepný dobytok podiel krvi plemena je 100,0 %.....	181
PIM1	Piemontese podiel krvi plemena je 96,80% a viac.....	191
PIM2	Piemontese podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%.....	192
PIM3	Piemontese podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%.....	193
PIM4	Piemontese podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%.....	194
PIM5	Piemontese podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%.....	195
SMM1	Simentál mäsový podiel krvi plemena je 96,80% a viac.....	201
SMM2	Simentál mäsový podiel krvi plemena je 93,75% - 96,79%.....	202
SMM3	Simentál mäsový podiel krvi plemena je 87,50% - 93,74%.....	203
SMM4	Simentál mäsový podiel krvi plemena je 75,00% - 87,49%.....	204
SMM5	Simentál mäsový podiel krvi plemena je 50,00% - 74,99%.....	205
OSTA	Ostatné plemená	999

1.19 Plemeno

Plemenná príslušnosť jedinca sa označuje znakovým číselným kľúčom, ktorý je tvorený abecednou skratkou plemena a percentuálnym podielom krvi. Pri zaraďovaní jedinca sa plemenná skladba vypočíta automaticky z plemennej skladby otca a matky.

Označenie jednotlivých plemien:

Plemeno sa označuje jedno alebo dvojnakovým abecedným kódom. Ak niektoré plemeno má len jeden abecedný znak, vypíše sa na druhé miesto a miesto prvého znaku ostáva voľné!

Skratka	Názov	Úžitkový typ
A	Ayrshire	mliekový
B	Braunvieh – hnedý dobytok	kombinovaný
D	Dánske červené	mliekový
F	Červenostakaté európske frízske	mliekový
G	Gelbvieh - žltostakatý nemecký dobytok	kombinovaný
H	Čiernostakaté holsteinské	mliekový
J	Jersey	mliekový
L	Limousin	výkrmový
M	Červenostakaté nížinné (MRY, Rotbunt)	mliekový
N	Čiernostakaté nížinné - európsky typ	mliekový
P	Pinzgauské	kombinovaný
R	Červenostakaté holsteinské	mliekový
S	Slovenské strakaté, simentál, fleckvieh	kombinovaný
T	Tarantaise	kombinovaný
U	Uckermärker	výkrmový
V	Vosgienne	výkrmový
X	iné neuvedené plemená, neznámy pôvod	
AA	Aberdeen Angus	výkrmový
AR	Aberdeen Red	výkrmový
AU	Aubrac	výkrmový
BA	Blonde d' Aquitaine	výkrmový
BB	Belgické modré (Belgian blue)	výkrmový
BR	Brahman	výkrmový
BS	Brangus	výkrmový
BZ	Bizon	výkrmový
CI	Chianina	výkrmový
GA	Gasconne	výkrmový
GL	Galloway	výkrmový
HE	Hereford	výkrmový
HL	Highland	výkrmový
CH	Charolaise	výkrmový
MA	Maine Anjou	výkrmový
MB	Montbeliarde	kombinovaný

PI	Piemontese	výkrmový
PT	Parthenaise	výkrmový
SC	Švédske červené	mliekový
SD	Maďarský stepný dobytok	výkrmový
SG	Santa Gertrudis	výkrmový
SH	Shorthorn	výkrmový
SL	Salers	výkrmový
SM	Simentál mäsový	výkrmový
WG	Wagyu	výkrmový
ZB	Zebu	výkrmový

Plemeno jedinca môžeme zaevidovať len na základe potvrdenia o pôvode, alebo na základe známeho pôvodu zo strany otca a matky v plemenárskej evidencii, pričom platí, že polovica podielu krvi (50%) sa dedí od otca a polovica (50%) od matky. Ak sa na plemene potomka podieľajú rovnaké plemená zo strany otca i matky polovičky týchto podielov sa sčítajú a uvádzajú sa pod spoločným percentuálnym podielom týchto plemien. Ak má zviera neznámy pôvod - uvádzame mu plemeno X. U čistokrvných plemien sa uvedú len prvé dva znaky plemena, resp. jeden znak (u plemien s jedným znakom).

Krížence sa uvádzajú tak, že sa uvedie plemeno a za plemenom jeho percentuálny podiel krvi na dve celé a jedno desatinné miesto. Platí zásada, že pri dvoj plemenných krížencoch sa na prvom mieste uvádza u kríženca 50% podiel krvi získaný od otca a za ním na 2. mieste 50% podiel krvi plemena získaného od matky, to platí aj v prípade, ak je po otcovi neznámy pôvod a teda plemeno X (neznáme) uvádzame na 1. mieste!

Ak percentuálny podiel plemien plemennej skladby jedinca nie je rovnaký, potom sa uvádza ako 1. plemeno to, ktoré sa na plemennej skladbe jedinca podieľa najvyšším percentuálnym podielom krvi. V podiele krvi 1 sa uvádza jeho percentuálny podiel krvi na jedno desatinné miesto. Ako 2. plemeno uvedieme plemeno s druhým najvyšším podielom krvi. V podiele krvi 2 uvedieme jeho percentuálny podiel na plemennej skladbe jedinca a v plemene 3, alebo 4 uvedieme ďalšie plemená, ktoré nasledujú s ďalším nižším, alebo rovnakým podielom krvi, za nimi ich percentuálny podiel krvi. Súčet všetkých podielov krvi u jedinca sa musí rovnať 100 %.

Najnižší podiel krvi sa môže uviesť 6%. Pod 6 % sa podiel krvi pripočíta k plemenu podľa úžitkového typu (mliekový, kombinovaný, výkrmový).

Potomok PS	Otec PS	Matka PS
SM-50 R30,5 S-19,5	SM-100	R-50 S-39 A-11
R-47 S-45 X-8	S-84 X-16	R-94 MB-6
S-90,8 L-9,2	S-100	S-81,5 L-12,5 CH-6

Ak vznikne podiel menej ako 6% a nie je úžitkový typ, ku ktorému by sa pripočítal, zaradí sa podľa schémy:

ML → KOMB → X → MP Zvyšný podiel ML plemena sa pripočíta ku KOMB plemenu, ak sa kombinované plemeno nenachádza u potomka, tak sa pripočíta k X plemenu, ak sa X nenachádza, tak sa priradí k MP plemenu.

KOMB → ML → X → MP Zvyšný podiel KOMB plemena sa pripočíta k ML plemenu, ak sa mliekové plemeno nenachádza u potomka, tak sa pripočíta k X plemenu, ak sa X nenachádza, tak sa priradí k MP plemenu.

X Zvyšný podiel X plemena sa pripočíta k plemenu s najvyšším podielom.

MP → KOMB → X → ML Zvyšný podiel MP plemena sa pripočíta ku KOMB plemenu, ak sa kombinované plemeno nenachádza u potomka, tak sa pripočíta k X plemenu, ak sa X nenachádza, tak sa priradí k ML plemenu.

Potomok PS	Otec PS	Matka PS
CH-50 S-50	CH-100	S-92 R-8
CH-50 X-25 MB-25	X-50 MB-42 R-8	CH-100
SM-54 L-25 AA-21	SM-100	L-50 AA-42 S-8
H-53 S47	S-94 X-6	H-100
H-50 R-25 X-15 J-10	H-100	R-50 J-20 X-20 CH-10
H-55 R-25 J-10 A-10	H-100	R-50 J-20 A-20 L-10

Ak vznikne podiel plemien H a R nižší ako 6,0%, podiel sa spočíta do jedného plemena. Ak je podiel H a R rovnaký, výsledný podiel sa vykáže pod plemenom H. Ak podiely H a R nie sú rovnaké, výsledný podiel sa vykáže pod plemenom s vyšším podielom.

Potomok PS	Otec PS	Matka PS
S-67 X-25 H-8	S-100	X-50 S*34 R-8 H-8
S-66 X-25 R-9	X-50 S-40 R-10	S-92 H-8
S-50 H-50	S-100	H-90.1 R-9.9

Plemeno môžeme uviesť len zvieratám po známych predkoch, teda ak majú známy pôvod. Ak nevieme jednoznačne určiť pôvod zvierťa zaradovaného do KÚ, nemôžeme uviesť ani plemeno zvierťa, ktoré by sme v tomto prípade robili len odhadom. U takýchto zvierat uvádzame plemeno X. Plemená mliekové, kombinované i výkrmové (mäsové) sa uvádzajú rovnakým spôsobom bez rozdielu ich určenia.

1.20 Poľnohospodársky podnik

Každý poľnohospodársky podnik má trojmiestne označenie. V rámci každého okresu sa môžu používať čísla od **001** do **999**. Číslo podniku je jednotné pre všetky druhy hospodárskych zvierat.

1.21 Pohlavie narodeného teľťa

	znak	číselný:	abecedný:
Býček	01	BYC	
Jalovička.....	02	JAL	

Živonarodené, uhynulo do 48 hodín	16	ZU
Dvojčatá – býčky.....	11	BZ2
Dvojčatá – jalovičky	22	JZ2
Dvojčatá - rôzne pohlavie – býček.....	31	BZ2
Dvojčatá - rôzne pohlavie – jalovička	32	JZ2
Dvojčatá - živý býček, druhé teľa mŕtve * **	41	B+M
Dvojčatá - živá jalovička, druhé teľa mŕtve* **.....	42	J+M
Dvojčatá - živonarodené – uhynuli do 48 hodín.....	26	ZU2
Trojčatá - živonarodený býček.....	51	BZ3
Trojčatá - živonarodená jalovička.....	52	JZ3
Mŕtve teľa, žiadne živonarodené.....	61	+
Dve mŕtve teľatá, žiadne živé teľa.....	62	++
Tri mŕtve teľatá, žiadne živé teľa *	63	+++
Zmetanie po 7 mesiacoch teľnosti.....	71	ZM
Býček po embryo transfere.....	81	BET
Jalovička po embryo transfere.....	82	JET
Číselné označenie iné, ako je hore uvedené.....	**	???
Býček z importu.....	91	B-I
Jalovička z importu.....	92	J-I

* - vrátane teliat uhynutých do 48 hodín.

** - krave sa hlási len žijúce teľa s kódom 41,42. Otelenie s druhým mŕtvym teľaťom sa nehlási.

1.22 Preukaznosť pôvodu

		znak
		abecedný: číselný:
Preukazný	PREUKAZNÝ	1
Nepreukazný pre duplicitnosť býka.....	DUPLICITNÝ	2
Nepreukazný pre nesprávnu dĺžku teľnosti.....	NEPREUKAZNÝ	3
Pôvod nahlásený dodatočne (ručne).....	DODATOČNE	4
Neznámy pôvod (chýba inseminácia, teľnosť)	NEZNÁMY	5

Poznámka: Priemerná dĺžka teľnosti u hovädzieho dobytku je 285 dní. Za správnu dĺžku teľnosti sa považujú nasledovné počty dní teľnosti podľa jednotlivých plemien:

Plemeno	Dĺžka teľnosti	
	jedináčik	viac teliat
slovenské strakaté, pinzgauské	269 - 310 dní	263 - 304 dní
holstein, ayrshire, jersey dánske červené, švédske červenobiele	260 - 303 dní	254 - 297 dní
krížence	263 - 310 dní	257 - 304 dní
mäsové plemená a ich krížence	263 - 310 dní	257 – 304 dní

1.23 Priebeh pôrodu

Hodnotenie a zaznamenávanie priebehu pôrodu je v súlade s vydanou metodikou "Hodnotenie priebehu pôrodov a mŕtvo narodených teliat".

Každé telenie, ktoré prebehlo spontánne bez pomoci počas dňa alebo v noci, či bolo pozorované alebo nie, vrátane nekomplikovaného pôrodu mŕtveho teľaťa sa zaraďuje do kategórie **1 – ľahký pôrod**.

Kategória **2 – stredne ťažký pôrod** zahŕňa pôrody s pomocou jednej osoby s použitím mierneho mechanického ťahu.

Zaradenie do triedy **3 – ťažký pôrod** sa používa vtedy, keď sú pri pôrode skutočne potrební viacerí pomocníci, s použitím mechanického ťahu resp. zásah veterinárneho lekára.

Kategória **4 – operácia** označuje operačný zákrok na vyňatie živého resp. mŕtveho teľaťa – cisársky rez, fetotómiu.

	znak
Normálny – ľahký pôrod bez komplikácií	1
Stredne ťažký s pomocou 1 osoby, mierneho ťahu.....	2
Ťažký s pomocou viacerých ľudí (vet. lekára).....	3
Operácia (cisársky rez, fetotómia).....	4
Nezistený (bez údajov)	0

1.24 Príznak - číslo dodávateľa služieb poľnohospodárskeho podniku

Príznak chovu sa nahlasuje na menovke chovu a charakterizuje číslo dodávateľa služieb pre podnik. Významným rozlišovacím znakom je najmä v evidencii inseminácií.

	znak
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š.p.....	01
Bioservis Prešov.....	02
Slovenské biologické služby, a. s. Bratislava.....	04
Fakturácia Winreg	08
KÚ - II. stupňa - vykonáva si chovateľ sám	09
Drobnochovatelia (pre hlásenie pripustenia do inseminácie)	10
Ilto s.r.o.....	32
Reprospol Rožňava	37
Reprosesvis Spišská Nová Ves	38
Meva Čadca	52
INSEMAS s.r.o.	55
OFO s.r.o.....	57
ISOKMAN s.r.o.	58
TOP GENETIK	59
CRV Czech Republic, spol. s r. o.....	60
BAYERN-GENETIK Slovakia, s.r.o.	61
Vyradený chov (maštal) z KÚ, resp. inseminácie.....	99

1.25 Sekcia v EZ

Využíva sa pri odbere vzoriek mlieka na rozdelenie dojníc do skupín podľa rôznych kritérií. Môžu sa používať čísla od **01** do **99**. Zadáva sa cez elektronické zberače.

1.26 Sektor

Právna formu subjektu sa eviduje v menovke chovateľov, v časti podnik.

	znak
Poľnohospodárske družstvá	1
Štátne podniky.....	2
Poľnohospodárske školy - školské majetky	3
Semenárske podniky	4
Vojenské majetky	6
Súkromný sektor	8
Ostatní	0

1.27 Sfarbenie

Pri nahlásení otelenia sa farba teľaťa vypočítava programom automaticky na základe sfarbenia rodičov. Teľa nebude mať uvedenú farbu, ak jeden z rodičov nemá farbu. Ak je rodič neznámy, farba sa nevypočíta a je potrebné ju dohlásiť.

Teľa dostane farbu po matke, ak znak Farby Matky < znak Farby Otca, inak teľa dostane farbu po otcovi.

Nakoľko je čierna farba dominantná, platí, že ak aspoň jeden z rodičov zvieratá mal čierne sfarbenie, aj potomkovi uvedie vo farbe nulu, teda predpokladáme, že potomok je čierny. Ak sa fenotypovo tento jedinec prejavil inak a sfarbenie nie je čierne, je nutné ho dodatočne opraviť na základe skutočného sfarbenia. Program v tomto smere nerobí obmedzenia.

Sfarbenie:	znak
Čierne	0
Červené.....	1
Žltostrakaté	2
Hnedé	3
Iné.....	4

Farba jedinca by mala súhlasiť s označením plemennej príslušnosti napr.

H – čierne sfarbenie

R – červené sfarbenie.

1.28 Skupina

Dvojmiestny znak **01** - **99**, ktorý sa používa na rozdelenie kráv v rámci maštale do skupín podľa rôznych kritérií na uľahčenie práce plemenárskych zootechnikov a prehľadnosti na výstupných zostavách. Nie je súčasťou menovky chovov.

1.29 Somatické bunky

Rozbor plošne	znak
Áno	1
Nie	2

1.30 Spôsob výkonu KÚ

	znak
Mlieko a % T,B,L celodenne - 1.a stupeň KÚ	1
Mlieko 1x, resp. 2x a % T,B,L 1x denne - 1.b stupeň KÚ.....	2
Mlieko 1x, resp. 2x a spôsob zabezp. KÚ je 2 - 2. st. KÚ.....	3
KÚ mäsových plemien a dojčiacich kráv.....	4
Mlieko celodenne, vzorka % T,B,L 1x denne - 1.b st. KÚ.....	6
Mlieko celodenne, vzorka % T,B,L 1x denne - 1.b st. KÚ, údaje z dojárne	7

1.31 Spôsob zabezpečenia KÚ

Vykonávateľ KÚ	znak
Pracovníkom PS SR, š.p. (1.a a 1.b stupeň)	1
Pracovníkom poľnohospodárskeho podniku (vlastná KÚ)	2

1.32 Technológia ustajnenia mladého dobytka

Tefatá:	<i>mliečna výživa:</i>
Individuálne na podstielke	20
Individuálne bez podstielky	21
Voľné na podstielke kotercové.....	22
Voľné bez podstielky roštové	23
Ostatné spôsoby.....	24

	<i>rastlinná výživa:</i>
Väzné na podstielke	25
Voľné na podstielke	26
Voľné bez podstielky	27
Ostatné spôsoby.....	28

Jalovice:

Väzné na podstielke	31
Voľné na podstielke.....	32
Voľné na podstielke, kotercové.....	33
Voľné, s hlbokou podstielkou	34
Voľné celoroštové, bez podstielky	35
Voľné boxové, bez podstielky.....	36
Ostatné spôsoby.....	37

Výkrm:

Väzné na podstielke	41
Väzné bez podstielky	42
Voľné na podstielke kotercové.....	43
Voľné s hlbokou podstielkou	44
Voľné, celoroštové bez podstielky	45
Ostatné spôsoby.....	46

1.33 Typ informácie

Informatívny kód pre automatizované spracovanie dát:

	znak
Zaradenie (vytvorenie záznamu)	1
Oprava (niektorého z údajov).....	2
Zrušenie (vymazanie záznamu)	3
Presun kravy z KÚ mlieka do KÚ MP a DK (len cez HD – 03)	4
Presun teľaťa z KÚ mlieka do KÚ MP a DK (len cez HD – 16)	4

1.34 Určenie teľaťa

	znak
Mŕtvo narodené	1
Predané do 15 dní vrátane	2
Určené na bitúnok.....	3
Určené na ďalší chov	4
Úhyn po narodení.....	5

1.35 Vlastníctvo mliekomerov

Pri výkone KÚ sa používa:	znak
Mliekomer poľnohospodárskeho podniku	0
Mliekomer PS SR, š.p.	1
Robot na dojenie	2

1.36 Výrobná oblasť

	znak
Horská a podhorská.....	1
Nížinná.....	2

1.37 Záver (v KÚ TMHD a v KÚ MP a DK)

	znak
Hlásené váženie (záver sa nevyplňuje).....	-
Zrušenie vyradenia zvieratú (bez váženia)	0

Zrušenie váženia (uvedie sa dátum rušeného váženia).....	1
Zrušenie všetkých vážení (v hmotnosti sa uvedie 3x9)	1
Vyradenie zvieratá z KÚ.....	2
Vyradenie maštale z KÚ (v čísle zvieratá SK999999999999).....	2
Preventívna selekcia	3
Konfiškát.....	4
Presun na novú maštal' (v KÚ MP a DK).....	5
Zviera nemá registračné údaje	6
Bitúnok	7
Úhyn	8
Predaj inému chovateľovi.....	9

Poznámka:

Každý nasledujúci záver v doklade o vážení (aj medzera pri hlásení hmotnosti) prepíše predchádzajúci záver!

1.38 Znak priebehu laktácie - zmena

	počítač	znak: zootechnik
Nenormálna laktácia	10	
Prebiehajúca laktácia normálna 2. a ďalšia kontrola	11	-
Dosiahnutá 305 dňová laktácia	30	-
Dosiahnutá 305 dňová laktácia a súčasne nesplnená hranica mlieka	31	-
Zasušenie kravy pred 305 dňami, vyhovuje z hľadiska množstva mlieka (2000 kg) i počtu dní (240 - 305dní)	40	Z
Zasušenie kravy pri 240 a viac dňoch, súčasne mlieka menej ako 2000 kg.....	41	Z
Zasušenie pred 240 dňami a hranice mlieka prekročené.....	42	Z
Zasušenie pred 240 dňami a súčasne nesplnené hranice mlieka	43	Z
Otvorenie prerušenej laktácie.....	11	O

1.39 Znak vyšetrenia na teľnosť

	znak	v zostave
Jalová.....	0	-
Teľná.....	9	+
Nevyšetrená v bežnom termíne	1	

1.40 Znaky vzorky v RP

	znak:
Zasušenie kravy pred 305 dňami laktácie	Z
Otvorenie laktácie (predtým ukončenej)	O
Vyradenie kravy (predtým ukončenej).....	V
Rozbor mlieka na somatické bunky individuálne	S

Rozbor mlieka na močovinu individuálne	M
Rozbor mlieka krave do 6 dní po otelení.....	E

1.41 Zvozná linka

	znak
Áno	1
Nie	2

Kapitola 2.
Menovka chovov

Menovka chovov je samostatný programový celok v rámci kontroly úžitkovosti všetkých druhov hospodárskych zvierat. Do menovky je možný prístup cez zabezpečenú zónu PLISu. Slúži na jednoznačnú identifikáciu poľnohospodárskych subjektov všetkých druhov hospodárskych zvierat zapojených do KÚ.

Doklady novej menovky chovov vypisuje príslušné RS PSSR, š.p. a zasiela poštou alebo elektronicky na spracovanie na ÚPZ Žilina. Doklady je možné nájsť aj na webe www.pssr.sk. Opravu údajov v už existujúcej menovke chovu vykonávajú pracovníci RS cez PLIS.

2.1 Popis používaných dokladov

2.1.1 Menovka poľnohospodárskeho podniku – Fakturačné spojenie platiteľa HD – 01

Je prvotným dokladom, ktorým sa zaraďuje *poľnohospodársky podnik* a do systému KÚ HD - MLIEKOVEJ, KÚ TMHD, KÚ MP a DK, INSEMINÁCIE HD. Tlačivo vyplňujeme pri zaradení prvej maštale z uvedeného poľnohospodárskeho podniku do systému, alebo pri akejkoľvek zmene vo fakturačných údajoch o poľnohospodárskom podniku. Keď zaraďujeme do systému maštal' z podniku, v ktorom už PS SR, š.p. je dodávateľom služieb pri akomkoľvek druhu HZ, toto tlačivo sa nevyplňuje. Z dôvodu univerzálnosti pre všetky systémy KÚ za správnosť tlačiva zodpovedá vedúci príslušného RS PS SR, š.p.. Doklad vyplňujeme ako predtlačný formulár na počítači resp. v odôvodnených prípadoch čitateľne technickým písmom, aj s interpunkčnými znamienkami v súlade s údajmi uvedenými v Obchodnom registri.

Každý dodávateľ služieb pre poľnohospodársky podnik má na menovke chovov evidovaný svoj *príznak* - dvojmiestne číslo (viď príloha) – ktorý špecifikuje dodávateľa poskytujúceho službu poľnohospodárskemu podniku. Príznak je potrebné vyplniť v záhlaví každého dokladu. Jednotlivé stĺpce tlačiva vyplníme číselnými kódmi podľa týchto zásad.

2.1.2 Menovka chovov– Hovädzí dobytok HD – 02

Týmto dokladom sa zapája do menovky chovov maštal', alebo v inseminácii chov (maštal' je nulová). Bez zapojenia maštale do menovky chovov nie je možné spracovať vykonanú kontrolu úžitkovosti (resp. insemináciu).

Ak sa zapája do KÚ prvá maštal' v rámci poľnohospodárskeho podniku, súčasne je potrebné vyplniť aj predošlý doklad - fakturačné spojenia poľnohospodárskeho podniku (ak nie je už na podniku vykonávaná KÚ pri inom druhu HZ). Stĺpce vyplníme podľa platných číselných kľúčov ASD.

Pri zapojení novej maštale do menovky v *KÚ mliekovej* je potrebné vyplniť stĺpce A – Y. Stĺpce U ,V, W sa nevyplňujú. Typ informácie "1".

Pri zapojení maštale do *KÚ TMHD* sa postupuje rovnako. Vyplňujú sa údaje v stĺpcoch: A -M, W a Y =1. Začiatkové číslo chovu je 8 resp.9.

Ak zapájame maštal' do *KÚ MP a DK* musia byť vyplnené tie isté stĺpce, ako pri mliekovej KÚ, okrem stĺpca X - vlastníctvo mliekomerov. Pri KÚ MP a DK v stĺpci P - spôsob výkonu KÚ uvedieme číslo 4 – KÚ MP a DK. Začiatkové číslo chovu je 7. Ostatné číselné kľúče platia rovnako, ako pre mliekovú KÚ.

Menovku chovu pre *spracovanie inseminácií* posiela inseminačná spoločnosť v spolupráci s RS PS SR, š.p. Vypĺňa sa číselný kód chovu A – G a U - V. Rozlišovacím znakom inseminačnej spoločnosti je príznak (číselný kód dodávateľa služieb).

Akékoľvek zmeny na chove hlásime vypísaním stĺpcov A, B, C, D a stĺpca so zmeneným údajom typ informácie "2".

Chov vyradený z KÚ rušíme číselným kódom chovu (A,B,C,D) a typom informácie "3".

Kapitola 3.
Kontrola mliekovej úžitkovosti hovädzieho dobytka
KÚ ML

Automatizované spracovanie dát (ASD) KÚ mliekovej pozostáva zo spracovania prvotných (vstupných) dát obsahujúcich údaje o mliekovej a čiastočne reprodukčnej úžitkovosti kráv. Tieto vyplňa presne podľa zistených skutočností plemenársky zootechnik a posielajú v určených termínoch na mesačné spracovanie na ÚPZ Žilina.

Spracovanie prebieha v nasledovnom poradí:

1. Menovka chovov **HD-01, HD-02**
2. Hlásenie presunov **HD-05**
3. Zaradenie novej kravy **HD-03**
4. Hlásenie skupín **HD-09**
5. Hlásenie otelení a vyradení **HD-04**
 - (a) otelenia
 - (b) vyradenia
6. Rozborový protokol **HD-06, HD-07**
7. Zaradenie teliat do AT – hlásenie opráv **HD-08**
8. Vyradenie teliat **HD-15**
9. Respondery

3.1 Popis používaných dokladov v KÚ ML

3.1.1 Zaradenie novej kravy – Hlásenie opráv HD – 03

Týmto formulárom sa hlásia novo zaradené kravy do systému ASD v maštaliach, ktoré sú zapojené do KÚ mliekovej a maštal' je nahlásená na menovke chovov. Jedná sa o kravy, ktoré ešte v KÚ nikdy neboli na akomkoľvek chove.

Takto sa môžu zaradiť aj kravy, u ktorých sa kontrola nerobila resp. už nežijú a potrebujeme ich mať na súbore kvôli rodokmeňom ich potomkov. Tieto zvieratá ale musíme zároveň v tom istom mesiaci vyradiť (formulárom HD – 04), aby neboli započítané do žijúcich kráv pre fakturáciu. Pri zaradení kravy do systému uvádzame typ informácie "1".

Pre kravy na prvej laktácii - prvôstky, ktoré sú evidované v archíve teliat sa tento doklad nepoužíva. Stačí ich oteliť cez Hlásenie otelení a vyradení (HD – 04) a údaje o pôvode sa im preberú z archívu teliat. Kravy na vyššej laktácii nie je dovolené zaradiť týmto spôsobom.

Pri zaraďovaní kráv do KÚ vychádzame z dostupnej plemenárskej alebo chovateľskej evidencie. To znamená, že uvádzame len to plemeno u jedincov, resp. ich podiel na plemennej skladbe, ktoré môžeme zdokumentovať evidenciou (potvrdenia o pôvode, pas a pod.). U zvierat so známym pôvodom uvádzame abecedným kľúčom líniu otca, číselný register a číslo matky.

Zvieratám z importu pri zadávaní otca, pokiaľ nemá pridelený štátny register na Slovensku, zapíšeme ušné číslo býka. Matke, uvádzame ušné číslo matky.

V tomto prípade sa pôvod vyhľadáva v súbore importovaných rodokmeňov a zviera bude mať uvedený pôvod podľa rodokmeňa, ktorý je v tomto súbore evidovaný. Preto je potrebné rodokmene zvierat z dovozu centrálne evidovať (aj rodokmene zvierat narodených po embryo transfere importovaných embrií).

Zvieratám s neznámym pôvodom uvádzame do čísla matky SK 999999999999 a do línie otca NEZ.

Pri zaraďovaní jedinca sa plemenná skladba vypočíta automaticky z plemennej skladby otca a matky. Keď je pôvod neznámy len zo strany jedného rodiča, potom podiel plemena X bude 50%, t. j. X50 a podiel druhého rodiča musí byť 50%, čiže spolu 100%. Zvieratá s neznámym pôvodom majú plemeno "X".

Všetky údaje nahlasujeme pomocou číselných a abecedných kľúčov uvedených v týchto zásadách.

Opravou údajov sa môžu opraviť všetky údaje o zvierati, ktoré sa pri zaraďovaní novej kravy dajú do systému nahlásiť. Opraviť sa dá len zapojená - žijúca, alebo vyradená krava na základnom súbore v konkrétnom chove. Pri oprave uvádzame typ informácie "2".

Zrušenie všetkých údajov sa používa, ak sme omylom zaradili nesprávne číslo kravy do systému - takéto zviera je nutné zrušiť (vymazať), pretože číslo kravy sa nedá opraviť. Zrušenie všetkých údajov o zvierati urobíme typom informácie "3".

3.1.2 Hlásenie otelení a vyradení HD – 04

Formulár sa využíva na:

- nahlásenie otelenia kravy zaradenej v kontrole úžitkovosti,
- zaradenie a otelenie prvôstky narodenej v KÚ a evidovanej v archíve teliat do systému
- vyradenie kravy z KÚ
- opätovné zaradenie vyradenej kravy do systému KÚ
- opätovné zaradenie vyradenej kravy do systému KÚ aj s presunom na novú maštal'
- opravu dátumu otelenia prebiehajúcej laktácie
- zrušenie dátumu otelenia prebiehajúcej laktácie

Nahlásenie otelenia je potrebné urobiť súčasne so zaradením kravy do kontroly úžitkovosti a v ďalších laktáciách pri zistení otelenia počas výkonu KÚ v čase od 6 do 68 dní po otelení. Typ informácie pri otelení je "1".

Zaradenie prvôstky do systému sa robí u prvôstok, ktoré sú ako jalovice evidované v archíve jalovic. Týmto spôsobom sa súčasne zaradí nová krava do KÚ a otelí sa. Ak je narodená na inom chove ako sa telí, tak ju zároveň aj presunie na nový chov. Pri zaradení prvôstky týmto dokladom je typ informácie "1".

Pokiaľ v archíve teliat boli nahlásené nesprávne údaje, v nasledujúcom kontrolnom období je potrebné ich opraviť cez formulár HD - 03. Ak týmto spôsobom zaraďovanú prvôstku v AT program nenašiel, nebude údaj o otelení spracovaný (chyba č. 05*) a kravu zaradíme cez formulár HD – 03, typ informácie "1".

Vyradenie kravy sa robí vždy pri výkone KÚ, keď zistíme, že niektorá krava bola v čase od predchádzajúceho kontrolného obdobia vyradená. Spolu s číslom kravy uvedieme aj vyradujúci znak podľa číselného kľúča - dôvod vyradenia kravy a dátum vyradenia. Ak nevieme zistiť presný dátum vyradenia kravy, je možné uviesť dátum kontroly úžitkovosti pri ktorej sme zistili vyradenie kravy. Pre vyradenie celej maštale vypíšeme do čísla kravy SK999999999999, uvedieme dôvod a dátum vyradenia. Typ informácie "1".

Vyradenie kravy sa môže urobiť aj cez formulár HD-06 *Rozborový protokol*.

Znovu zaradenie vyradenej kravy (zrušenie vyradujúceho znaku). Ak krava nie je otelená a chceme ju znova zaradiť do kontroly úžitkovosti, vypíšeme len ušné číslo a dôvod vyradenia uvedieme kód 99 (zrušenie vyradenia). Typ informácie "1".

Súčasne môžeme krave nahlásiť aj otelenie - uvedením otelenia a zrušením dôvodu vyradenia kódom 99 a na čísle maštale, kde je *teraz* krava ustajnená. Týmto spôsobom program automaticky zruší dôvod vyradenia na krave, otelí ju a aj *presunie na miesto nového ustajnenia*. To znamená, že u vyradených kráv **presun nerobíme!** Typ informácie "1".

Oprava dátumu otelenia sa dá urobiť len na poslednej prebiehajúcej laktácii do nahlásenia nového otelenia. Opravovanej krave vypíšeme správny dátum otelenia, ktorým sa prepíše doteraz evidovaný nesprávny dátum na súbore a zároveň sa vymažú všetky kontroly doteraz evidované na prebiehajúcej laktácii. Preto je potrebné súčasne cez HD-07 *Oprava rozborovým protokolom* dohlásiť všetky údaje o priebehu laktácie od uvedeného správneho dátumu otelenia (mlieko, tuk, bielkovina, prípadne ďalšie zložky mlieka). Oprava dátumu otelenia sa hlási typom informácie "2".

Zrušenie dátumu otelenia urobíme vypísaním čísla kravy a vypísaním dátumu otelenia, ktorý žiadame zrušiť a zároveň vyplníme typ informácie "3".

Rušiť dátum otelenia je možné len na poslednej prebiehajúcej laktácii. Zároveň budú vymazané všetky kontroly uvedené u tejto kravy od zrušeného dátumu otelenia. Opravu ukončenej laktácie je možné len na vyžiadanie.

Všetky údaje vyplňujeme v súlade s číselným kľúčom uvedeným v zásadách ASD.

3.1.3 Hlásenie presunov HD – 05

Formulár je nutné vyplniť vždy pri zmene miesta ustajnenia. V rámci KÚ ML sa môže presúvať žijúca krava (jej dôvod vyradenia na základnom súbore je nulový) zaradenej v KÚ, príp. celé stádo. Kravy, ktoré boli z KÚ ML vyradené (majú na základnom súbore dôvod vyradenia 51 - 60 nepresúvame! Ak je vyradená krava znova zaradená do KÚ ML postupujeme podľa popisu pri formulári HD-04 Hlásenie otelení a vyradení (Znova zaradenie vyradenej kravy kódom 99 v dôvode vyradenia – krava sa automaticky presunie na chov uvedený v hlavičke).

Presuny sa spracovávajú ako prvé, takže všetky ostatné údaje, ktoré sa na presúvané zviera hlásia je potrebné hlásiť už na nové číslo maštale, kde zviera presúvame. Pri presunoch sa myslí fyzický presun kravy, ale aj prečíslovanie chovu, maštale, napr. pri zmene majiteľa a pod. u žijúcich kráv.

Cez formulár hlásenie presunov v EZ je možné robiť Odsun z chovu alebo Prísun na chov. Presunúť je možné jednotlivé zvieratá, vypísaním ich čísla alebo ak sa jedná o presun celej maštale, do čísla kravy vypíšeme SK999999999999. V jednom kontrolnom období môže byť zviera presunuté len 1x.

Presun žijúcej kravy z KÚMP a DK do KÚ ML je možný a to za rovnakých podmienok, ako z mliekovej KÚ do mliekovej KÚ.

Cez formulár HD-05 sa urobí aj presun vyradenej kravy v KÚMP a DK do KÚ ML. Krava sa presunie ako vyradená, preto je nutné poslať súčasne aj formulár HD-04 Hlásenie otelení a vyradení (Znova zaradenie vyradenej kravy s kódom 99 v dôvode vyradenia).

Presun celých chovov z KÚ MP a DK do KÚ ML nie je povolený, kravy presúvame individuálne! Presun teliat v KÚMP a DK do KÚ ML sa nedá urobiť, v prípade potreby kontaktujte odd. ASD. Stručný prehľad presunov je na konci týchto zásad.

3.1.4 Rozborový protokol HD – 06

Rozborový protokol slúži na hlásenie dojivosti krave počas laktácie od nahlásenia otelenia až do jej zasušenia. Na začiatku je nutné vyplniť údaje o kontrolnom dni – dátum kontroly, denná doba, interval. Zapisuje sa množstvo mlieka zistené pôdojom a odvážením (odmeraním) a číslo vzorky v deň výkonu KÚ. Môže sa doplniť sekcia, znak vzorky a poznámka.

V rozborovom protokole sú uvedené aj údaje z predchádzajúcej kontroly. Uvedený je dátum poslednej kontroly, dátum posledného prepočítaného medziobdobia, znak priebehu laktácie, počet laktačných dní, dojivosť z kontroly v predchádzajúcom kontrolnom období, denná doba a interval dojenja z predchádzajúceho kontrolného dojenja, farba, responder, prípadne teľnosť kravy.

Do zoznamu kráv RP v elektronickom zberači je možnosť doplniť aj kravy z prípravy pred dojením, t.j. novo otelené, zaradené, príp. presunuté.

Najmenšie celodenné množstvo mlieka zistené u kravy počas kontrolného dojenja je 3 kg a najvyššie množstvo je 99,9 kg mlieka za celý deň.

Znaky vzorky v RP

Písmeno "**Z**" sa uvádza, ak krava, ktorej prebieha laktácia bola zasušená pred 305. dňom laktácie. Vtedy samozrejme nemôže byť uvedené číslo vzorky, ani množstvo nadojeného mlieka.

Písmeno "**O**" sa uvádza, ak pri výkone kontroly zistíme, že v predchádzajúcom období bola krava omylom zasušená (alebo bola ukončená laktácia vyradením) a potrebujeme v laktácii pokračovať - týmto písmenom laktáciu otvoríme. Za predchádzajúce obdobie, keď bola krava zasušená a nehlásili sme jej výsledok kontroly bude urobený *prepočet*. Ak bola krava takto zasušená dlhšie, ako jedno obdobie, potom nebude znak laktácie "11"- prebiehajúca laktácia, ale znak "**10**" - neuznaná (nenormálna) laktácia.

Písmeno "**V**" použijeme, ak chceme vyradiť kravu. (inak sa vyraduje dokladom Hlásenie otelení a vyradení). Pri vyradení je možné uviesť aj dôvod vyradenia podľa číselného kľúča. Ak nie je uvedený dôvod vyradenia, potom je programom jednotne dosadený dôvod vyradenia 54. Dátum vyradenia je v takomto prípade doplnený z dátumu kontroly.

Písmeno "**S**" uvádzame u kráv, ktorým požadujeme robiť rozbor mlieka na somatické bunky.

Písmeno "**M**" uvádzame u kráv, ktorým požadujeme robiť rozbor mlieka na močovinu.

Písmeno "**E**" uvádzame u kráv, ktorým chceme robiť rozbor mlieka do 6 dní po otelení. Tieto údaje neprechádzajú do výsledkov KÚ, slúžia len pre informáciu chovateľovi.

Súčasne s číslom vzorky môže uviesť len písmeno "O", "S", "M", "E",.. Písmená "Z" a "V" sú vždy bez čísla vzorky!

RP je neoddeliteľnou časťou vzoriek mlieka. Po skončení práce na chove sa RP odpošle elektronicky spolu i s ostatnými formulármi do ÚPZ ZA na spracovanie.

CLRM po vykonaní rozboru vzoriek mlieka zistené percentuálne množstvo tuku, bielkovín, laktózy a i. zaznamená do príslušných dátových súborov.

Hraničné hodnoty zložiek mlieka sú nasledovné:

Tuk %	1,5 - 9,0
Bielkovina %	1,0 - 7,0
Laktóza %	3,0 - 6,0

Hraničné hodnoty množstva nadojeného mlieka sú **3,0 – 99,9 kg** za deň. (Ak sa uvádza len z jedného pôdoja údaj platí na prepočítané mlieko.)

Tlačená zostava "Rozborový protokol" sa generuje spolu s ostatnými mesačnými zostavami po aktualizácii KÚ v chove, prístupná je cez zabezpečenú zónu PLISu.

Rozborový protokol je vygenerovaný ako zostava vždy, ak aspoň jednej krave v maštali je pri poslednej kontrole uvedené mlieko. Táto zásada platí aj pri generovaní ostatných mesačných zostáv. V zostave sú všetky žijúce kravy (kravy bez dôvodu vyradenia) zotriedené od najnižšieho po najvyššie číslo kravy. Vyradené kravy sú uvedené na konci rozborového protokolu. Zorazené sa dva mesiace po vyradení a je možné ich späť do zostavy vrátiť zrušením dôvodu vyradenia a prípadne pokračovať v laktácii jej otvorením.

3.1.5 Rozborový protokol – Oprava HD – 07

Formulár oprava RP slúži na opravy už evidovaných údajov z predchádzajúcich kontrol. Dátum kontroly pri oprave musí byť totožný s dátumom opravovaným na základnom súbore kráv. Údaje o oprave množstva mlieka musia mať originálny podklad z KÚ a opravované údaje o zložkách mlieka musia mať podklad o výsledku rozboru mlieka na jeho zložky z CLRM v Žiline. Laktáciu je možné opravovať v ktoromkoľvek štádiu prebiehajúcej laktácie, aj po zasušení, až do nahlásenia ďalšej laktácie. Laktácia, po ktorej je evidovaná už ďalšia laktácia sa opraviť rozborovým protokolom nedá. Prepočet laktácie sa musí urobiť podľa platnej metodiky KÚ.

3.1.6 Zaradenie teliat do archívu teliat – Hlásenie opráv HD – 08

Formulárom je možné **dohlásiť** do archívu teliat zvieru, ktoré sa nedostalo z nejakého dôvodu do archívu teliat hlásením otelenia, napr. teľa po krave, ktorá nie je (nebola) zapojená v KÚ.

Pri zaradení teľaťa musíme zadať aj poradie laktácie matky, z ktorej sa teľa narodilo. Ak sa do archívu hlásia teľatá, ktoré sa narodili po embryo transfere (ET), musíme im uviesť pohlavie podľa číselného kľúča platného pre ET, t. j. 81, alebo 82. Novo zaradeným zvieratám do archívu teliat zadávame typ informácie "1".

Týmto dokladom sa dohlasujú aj teľatá, ktoré sa zaradili do KÚ TMHD vážením a vychádzajú s chybou - teľa nie je v archíve teliat (chyba č.11, č.14). V tomto prípade tiež uvádzame typ informácie "1".

Opraviť môžeme všetky údaje teľaťa, ktoré už je v archíve teliat evidované. Treba uviesť číslo opravovaného teľaťa a aby bolo pod hlavičkou evidovanej maštale, kde sa zvieru narodilo. Opravu hlásime typom informácie "2".

Ak sa opravuje otec teľaťa a v oprave nie je uvedená plemenná skladba, program ju automaticky vypočíta z matky v KÚ a otca v banke býkov (BB). Ak otec nie je v BB, potom plemennú skladbu musíme uvádzať, lebo program dosadí teľaťu po otcovi X50.

Plemennú skladbu môžeme teľatám dohlásiť len v tom prípade, ak je známy pôvod teľaťa. U neznámeho pôvodu teľaťa je neznáme aj plemeno (X). V prípade neznámeho pôvodu zo strany jedného rodiča bude mať teľa plemeno X50 a 50 % vypočítame zo strany rodiča so známym pôvodom (plemenom).

Ak sa opravuje plemenná skladba matky, je potrebné opraviť aj plemennú skladbu teľaťa. Systém v tomto prípade automatické opravy plemennej skladby nerobí.

Zrušenie sa používa, ak sme omylom zaradili nesprávne číslo teľaťa do systému - takéto zviera je nutné zrušiť (vymazať). Zrušenie všetkých údajov o zvierati urobíme typom informácie "3".

Jednotlivé položky vypisujeme číselnými a abecednými kľúčmi v súlade s týmito zásadami.

3.1.7 Hlásenie skupín

HD – 09

Pomocou tohto formulára sa dá maštal' rozdeliť na menšie celky - skupiny so sledovaním výsledkov úžitkovosti podľa týchto skupín. Po prvom nahlásení skupín v rámci maštale opravujeme presun medzi skupinami zápisom aktuálnej skupiny u kravy, ktorá jej prepíše pôvodné číslo skupiny. Ak chceme skupinu u niektorej kravy zrušiť a dostať ju do skupiny "00", uvedieme číslo kravy a do skupiny neuvedieme nič - ostane prázdna alebo do nej vpíšeme dve nuly - krave sa pôvodná skupina prepíše na nulovú.

V maštaliach, ktoré nie sú rozdelené do skupín majú všetky kravy v maštali evidovanú skupinu "00".

Maštal' rozdelenú do skupín zlúčime do jedného celku (späť na skupina "00") použitím tlačidla Vynuluj skupinu v EZ. Číslo zvierata bude **SK999999999999** a do čísla skupiny vpíšeme dve nuly.

Na základe rozdelenia do skupín sú po spracovaní vstupných dát triedené jednotlivé výstupné zostavy.

3.1.8 Zoznam responderov

Využíva sa na pridelenie respondera dojnici. Formulár je prístupný cez EZ a taktiež cez PLIS zabezpečenú zónu. Krave sa dá responder pridelit' nový, zmenit' alebo vymazať.

Responder je zobrazený v Rozborovom protokole pri ušnom čísle kravy a tiež v PLISe v Rýchle výsledky rozborov mlieka z CLRM.

3.1.9 Vyradenie teliat

HD – 15

Formulár slúži na vyradenie teliat z KÚ mlieka. Pri vyradení celej maštale (SK999999999999) sa vyradia všetky teľatá z chovu v KÚ mlieka.

V EZ je ponúknutý zoznam všetkých žijúcich teliat, príp. teľatá vo veku do 36 mesiacov.

3.2 Popis výstupných mesačných zostáv z KÚ ML

3.2.1 Mesačné výsledky kontroly úžitkovosti a reprodukcie HD

Zostava je vygenerovaná jedenkrát mesačne po vykonaní kontroly úžitkovosti. Vytvorená je za každú maštal' osobitne vždy, ak aspoň jednej krave, ktorej prebieha laktácia je nahlásené mlieko a toto je spracované (nie je odmietnuté!).

V zostave sú všetky žijúce kravy, ktoré sú v maštali zapojené do kontroly úžitkovosti, ďalej kravy, ktoré boli v práve prebiehajúcim kontrolovanom mesiaci vyradené. Vyradené kravy sa zobrazujú dva mesiace po vyradení, vybrané sú z poradia žijúcich kráv zotriedené podľa čísla v rámci vyradených kráv a uvedené na konci zostavy. U žijúcich kráv nezáleží na tom, či krava dojí alebo je zasušená, v zostave sa stále.

Popis jednotlivých položiek

Údaje jednej kravy sú zaznamenané na štyroch riadkoch a vo viacerých stĺpcoch. K ušnému číslu kravy sú zobrazené základné údaje, údaje o laktácii a reprodukcii.

Ku krave je uvedený dátum narodenia, plemenná skladba kravy, na konci riadku otec, matka a plemenná skladba rodičov. Pokiaľ má krava vypočítaný slovenský produkčný index, tak je uvedený v stĺpci SPI aj s % spoľahlivosti.

V zostave je sledovaná úžitkovosť za práve prebiehajúcu laktáciu kravy. Pri nedojených kravách sú hodnoty vždy z poslednej sledovanej laktácie až do ďalšieho otelenia. Uvedený je dátum posledného otelenia, poradie laktácie, zmena laktácie, znak priebehu laktácie, pri vyradených kravách znak a dôvod vyradenia.

V stĺpci nápočet laktácie sú uvádzané hodnoty, ktoré krava dosiahla od otelenia do konca sledovaného obdobia. Uvedené sú laktačné dni, mlieko v kilogramoch, priemerné percento tuku, tuk v kg, priemerné percento bielkovín, bielkoviny v kg.

V stĺpci denná dojivosť v kg mlieka je sledovaný priebeh laktácie podľa jednotlivých kontrol v kontrolných obdobiach (mesiacoch). Plemenársky zooteknik nahlási zistené hodnoty mlieka a tie sú prepočítané koeficientom podľa sledovania počtu dojení a intervalu medzi dojeniami na dennú dojivosť mlieka. Pre lepší prehľad je 1. kontrola po otelení v príslušnom mesiaci označená hviezdičkou. Ak krava dojí viac, ako 12 mesiacov, v 13. mesiaci je prvá kontrola po otelení prepísaná poslednou aktuálnou, atď.

Posledné dve kontrolné obdobia zobrazujú hodnoty tuku a bielkovín v % zistené v deň kontroly a vypočítaný pomer T/B. Za ním nasleduje stĺpec somatické bunky v tisícoch. Uvedená hodnota je počet somatických buniek zistených v kontrolnej vzorke v danom mesiaci. Tu sa žiadne priemery alebo napočítané hodnoty za laktáciu neuvádzajú.

Hodnoty z posledného kontrolného obdobia sú v ďalšom riadku.

Do stĺpca 100-200-305 dní laktácie sú zapísané hodnoty kg mlieka, tuku a bielkovín a súčasne priemerné percento tuku a bielkovín, ak krava dosiahne daný úsek laktácie (u zasušených skutočný počet dosiahnutých laktačných dní). Ak krava dosiahne ďalší úsek, pôvodné údaje nahradia hodnoty z vyššieho úseku.

V zostave sú uvedené aj reprodukčné údaje. Krave je zobrazený vek pri poslednom otelení v rokoch a mesiacoch, pohlavie teľaťa, priebeh pôrodu, poradie a dátum inseminácie, línia a register

býka, ktorým bola krava inseminovaná, dátum očakávaného otelenia, insemináčny interval, servis perióda, medziobdobie kravy.

Dátum a poradie inseminácie sa uvádza vždy posledné. Ak je potvrdená teľnosť, vypočíta sa dátum očakávaného otelenia (dátum inseminácie, z ktorej krava ostala teľná+285 dní).

Pri prvej inseminácii je vypočítaný insemináčny interval (podľa dátumu otelenia a 1. inseminácie po otelení). Pri potvrdení teľnosti je doplnená servis perióda (od otelenia po insemináciu, z ktorej krava ostala teľná).

Otelením sa údaje o reprodukcii vynulujú a začínú nabiehať až po hlásení prvej inseminácie po otelení.

Výpočty úžitkovosti kravy v KÚ

Kontrolné obdobie (KO) začína vždy 1. dňa v mesiaci a končí posledný deň v mesiaci. Kontrola musí byť v uvedenom intervale a súčasne od predošlej kontroly v rozmedzí **26 - 34 dní**.

Prvú kontrolu po otelení je možné urobiť najskôr na **6.** a najneskôr na **68.** deň od otelenia. Ak je prvá kontrola vykonaná až po uplynutí 68 dní zapíše sa krave znak ukončenia laktácie 10, čo znamená, že laktácia je považovaná za nenormálnu. Pri normálnom priebehu je znak laktácie 11.

Počas laktácie je možné vynechať dve kontrolné obdobia, ale nesmú nasledovať po sebe. Maximálny počet dní od jednej vykonanej kontroly po druhú je 70 dní. Chýbajúca kontrola sa nahradí prepočtom (údaje sa dopočítajú ako aritmetický priemer hodnôt z minulej kontroly a nasledujúcej kontroly). Počas laktácie je potrebné, aby boli zložky mlieka (T, B, L) nahlásené minimálne v 5. kontrolných obdobiach. Mlieko musí byť hlásené minimálne do 240. dňa po otelení.

Laktácia je považovaná za nenormálnu (10) v týchto prípadoch:

- ak sú robené prepočty mlieka v dvoch po sebe idúcich kontrolných obdobiach
- ak je u kravy robený počas laktácie prepočet mlieka tri a viackrát
- ak krava nemá počas laktácie robený rozbor na hodnoty tuku, bielkovín a laktózy minimálne v piatich kontrolných obdobiach
- ak krave skončila laktácia (bola zasušená) skôr ako 240 dní po otelení
- ak krava nedosiahla požadovanú minimálnu hranicu 2000 kg mlieka

Ak niektorá krava v priebehu laktácie získa z vyššie uvedených dôvodov znak laktácie 10, je možné túto laktáciu dostať späť na laktáciu uznanú so znakom laktácie 11, keď krave dohlásime chýbajúce hodnoty mlieka, tuku, bielkovín a laktózy cez formulár oprava rozborového protokolu. Opravy laktácie je možné robiť len v jej priebehu - od otelenia až do nahlásenia ďalšej laktácie.

Hraničné hodnoty množstva nadojeného mlieka sú **3,0 – 99,9 kg** za deň. (Ak sa uvádza len z jedného pôdoja údaj platí na prepočítané mlieko.)

Hraničné hodnoty zložiek mlieka sú nasledovné:

Tuk %	1,5 - 9,0
Bielkovina %	1,0 - 7,0
Laktóza %	3,0 - 6,0

Pri nedodržaní hraníc množstva nadojeného mlieka (chyba 55* Mlieko mimo hraníc 3,0-99,9 kg) sa celý rozbor z KÚ odmieta. Ak príde vzorka mlieka na ďalší mesiac, tak sa urobí prepočet ML, T, B, L.

Pri nedodržaní hraníc tuku a bielkoviny (chyba 56- a 57-) sa vynulujú zložky mlieka, množstvo mlieka ostane. Prepočet sa budúci mesiac neurobí, zložky T, B, L ostanú prázdne.

Pri nedodržaní hraníc laktózy (chyba 58) rozbor ostáva, je to informatívny chyba.

Nápočet laktácie sa vypočíta vždy za celé sledované kontrolné obdobie tak, že hodnota z posledného obdobia sa priráta k už napočítaným predchádzajúcim hodnotám, ale vždy sa ešte robí korekcia predchádzajúceho obdobia.

Keďže predpokladáme, že kontrolné obdobia sú približne 30-dňové a každý kontrolný deň je v strede kontrolného obdobia, potom počítame laktačné dni ku každej kontrole tak, že polovicu dní od jednej kontroly po druhú pripočítame k predchádzajúcej kontrole a druhú polovicu dní k nasledujúcej kontrole.

Pri prvej kontrole po otelení spočítame dni od otelenia (deň otelenia sa do počtu dní nezapočítava) po 1. kontrolu s polovicou dní od prvej kontroly po druhú. Ak sa dni nedajú presne rozdeliť (nedelíme na desatinné čísla), väčší počet laktačných dní pripočítame ku kontrolnému obdobiu predchádzajúcemu a menší počet k nasledujúcemu KO.

Pri poslednom KO v prebiehajúcej laktácii sa vypočíta polovica dní od predposlednej kontroly po poslednú a (14) 15 dní (polovica predpokladaného ideálneho 30 dňového intervalu po budúcu kontrolu) sa pripočíta. Skutočný počet kontrolných dní sa upraví až pri ďalšej kontrole, keď sa vydelením skutočného počtu dní od jednej kontroly po druhú zistí jeho polovica a priráta sa namiesto predpokladaných 15 dní (14 dní).

Množstvo kg mlieka v každom KO v laktácii sa vypočíta tak, že kg mlieka v deň kontroly sa vynásobia počtom laktačných dní vypočítaných podľa vyššie uvedeného. Všetky násobky po posledné obdobie sa spočítajú, a ku poslednej kontrole sa pripočíta skutočný počet laktačných dní potrebných na dosiahnutie 305 (min. 240) laktačných dní, čím dostaneme úžitkovosť kravy za laktáciu v kg mlieka.

Množstvo tuku (B, L) v kg za jednotlivé úseky laktácie vypočítame vynásobením množstva mlieka nadojeného za jednotlivé úseky laktácie priemerným percentom tuku (B, L) zisteným v deň kontroly a vydělíme 100. Zistený výsledok nám udáva tuk (B, L) v kg za určený úsek laktácie. Keď spočítame množstvá tuku (B, L) v kg za jednotlivé úseky laktácie dostaneme množstvo tuku (B, L) v kg za celú laktáciu.

Percento tuku (B, L) za laktáciu vypočítame vydelením množstva tuku (B, L) v kg množstvom mlieka v kg x 100.

Príklad výpočtu

Krava sa otelila 25.1.2017. Prvá kontrola po otelení sa uskutočnila dňa 17.2.2017, t.j. 23 dní od otelenia a boli zistené hodnoty 15 kg mlieka, 3,74 % tuku

Obdobie v lakt.	Kontroly	Mlieko kg	Tuk %	dni od posl. kontroly	dni/2
02	16. 3. 2017	15,0	3,75	27	14+13
03	18. 4. 2017	18,0	3,80	33	17+16
04	19. 5. 2017	20,0	3,85	31	16+15
05	20. 6. 2017	20,5	3,79	32	16+16
06	19. 7. 2017	21,0	3,74	29	15+14
07	20. 8. 2017	16,0	3,79	32	16+16

08	19. 9. 2017	14,5	3,75	30	15+15
----	-------------	------	------	----	-------

Výpočet:

Obd.	Počet lakt. dní:	Dni od otel.	kg mlieka za obd.:	kg tuku za obd.
01	37 (23+14) 37	23	37x15,0= 555,0 kg	20,757 kg
02	30 (13+17) 67	51	30x15,0= 450,0 kg	16,875 kg
03	32 (16+16) 99	84	32x18,0= 576,0 kg	21,888 kg
04	31 (15+16) 130	115	31x20,0= 620,0 kg	23,870 kg
05	31 (16+15) 161	147	31x20,5= 635,5 kg	24,085 kg
06	30 (14+16) 191	176	30x21,0= 630,0 kg	23,562 kg
07	31 (16+15) 222	208	31x16,0= 496,0 kg	18,798 kg
08	30 (15+15) 252	238	30x14,5= 435,0 kg	16,312 kg

Spolu za laktáciu:

Laktačné dni 252

Mlieko kg 4397,5

Tuk kg 166,147

Tuk % 3,78 (166,147: 4397,5 x 100=3,78) % tuku

Znak priebehu laktácie

V mesiaci, keď počet laktačných dní dosiahne hodnotu 305 dní hodnota sa označí ako **predbežná** s veľkým písmenom **P**. Ešte sa čaká na korekciu posledného KO, ktoré môže túto predbežnú hodnotu upraviť. To znamená, že nasledujúci mesiac po pridelení predbežnej hodnoty sa tlačí **konečná hodnota**, ktorá je označená písmenom veľké **K**. Tieto znaky sa zapisujú pri zmene laktácie 10, 30, resp. 31.

Vždy, keď je pri zmene laktácie tlačené K, sú krave aktualizované výsledky v zostave "Celoživotná úžitkovosť kravy" (CUK), dostupná v PLISe, zabezpečenej zóne.

Ak je krava zasušená skôr, ako dosiahne počet laktačných dní hodnotu 305, táto skutočnosť musí byť oznámená cez rozborový protokol podľa platných pokynov týchto zásad (znak vzorky v RP písmeno Z). V mesiaci hlásenia tohto znaku sa krave zmení zmena laktácie 11 na zmenu laktácie 40, alebo 41, 42, 43 so znakom **Z**, čo znamená, že je to **konečná hodnota zasušenej laktácie pred 305 dňami**. Laktácia, ktorá má znak ukončenia laktácie 40 je rovnocenná laktácii so znakom ukončenia 30. Keď je v danom mesiaci tlačená uvedená zmena laktácie so znakom Z, aktualizujú sa výsledky pre kravu na zostave "Celoživotná úžitkovosť kravy".

U kráv, ktorým prebieha zmena 10 a zasušia sa pred 305 dňami je zasušenie potrebné urobiť rovnakým spôsobom, avšak tu sa zmena laktácie 10 nezmení, ale ostane zmena laktácie 10 so znakom Z a v tomto mesiaci sú aktualizované výsledky na zostave "CUK". Takáto laktácia sa nezapočítava do normálnych laktácií.

Výsledky na zostave *Celoživotná úžitkovosť kravy* je aktualizovaná aj vtedy, ak krave prebieha laktácia a znova sa otelí bez zasušenia a ukončenia predchádzajúcej laktácie.

Keď krava, ktorá dosiahla počet laktačných dní 305 a viac naďalej dojí, zistené hodnoty je možné naďalej sledovať aj po tomto období. Vtedy je pri zmene laktácie tlačený znak dolára \$ a hodnoty budú krave zaznamenané ako **celková laktácia**.

3.2.2 Rozborový protokol

Odber vzoriek mlieka sa vykonáva pomocou elektronického zberača dát. Taktiež aktualizácia a odosielanie dát.

Tlačená zostava je v súčasnosti určená už len ako pomôcka pri odbere vzoriek mlieka a je dostupná v PLISe, zabezpečenej zóne.

Vyhotovená je podľa maštali resp. skupín v kontrole úžitkovosti pre každú skupinu (maštal) zvlášť.

Na zostave je zoznam všetkých kráv ako v predošlých zostavách s rovnakými podmienkami generovania. V hlavičke je číslo chovu, dátum poslednej kontroly, denná doba, interval dojenja, dátum posledného prepočtu a interval pre výkon kontroly. Pri každej krave je uvedený údaj o stave laktácie - laktačné dni a zmena laktácie s príslušným znakom (V, Z, P, K, \$), množstvo mlieka v poslednom KO, znak vyšetrenia na teľnosť, farba srsti a responder.

3.2.3 Celoživotná úžitkovosť kravy

Zostava je základným zdrojom informácií pre celkové posúdenie dojnice. Je nepretržite k dispozícii v PLISe, zabezpečenej zóne. Aktualizácia dát na zostave prebehne po spracovaní chovu ak:

- krava dosiahne konečnú hodnotu normovanej, normálnej, ale aj nenormálnej laktácie
- pri vyradení

Na zostave je uvedený dátum narodenia, plemenná skladba kravy, plemenný typ, plemeno, sfarbenie, znak matky býkov, zatriedenie v plemennej knihe, koeficient inbrídingu, dátum zaradenia, dátum a dôvod vyradenia z KÚ. Zobrazené sú 2 generácie predkov kravy.

Ďalej sú údaje o jednotlivých laktáciách, normovaných a celkových. Každá laktácia je na samostatnom riadku. Okrem údajov laktácie je zobrazený dátum otelenia, pohlavie a číslo teľaťa, spôsob výkonu KÚ, zmena, index perzistencie laktačnej krivky a index stáda.

Riadok s maximálnou laktáciou je vyznačený hrubším písmom. Určí sa z uzavretých normovaných laktácií. **Maximálna laktácia** je laktácia, v ktorej krava dosiahla najlepšieho hodnotenia mliekovej úžitkovosti. Hodnotí sa podľa produkcie T+B v kg za normovanú laktáciu s prihliadnutím k minimálnym požiadavkám pre jednotlivé plemená a poradia laktácie.

Index perzistencie laktačnej krivky $P_{2:1}$ sa krave vypočíta automaticky po dosiahnutí hranice 200 dní. Index je stanovený ako podiel mlieka za prvých 100 dní z druhých 100 dní vyjadrený v %. Ako ploché laktačná krivky sa hodnotia také, ktoré dosiahnu index perzistencie $P_{2:1}$ 80% a viac. Za vyhovujúce sú považované laktačné krivky s indexom 70-80%, za nevyhovujúce s indexom pod 60%. Pri rovnakej celkovej dojivosti za laktáciu sa považuje za cennejšiu dojnica, ktorá má plochú laktačnú krivku.

Index stáda IS je relatívne vyjadrenie úžitkovosti dojnice za normovanú laktáciu (zmena 30 a 40) v kg T+B alebo tuku v kg vzhľadom k priemernej úžitkovosti stáda za posledných 12 mesiacov, bez ohľadu na plemeno. Výpočet sa robí len v maštaliach, kde za posledných dvanásť mesiacov (12. mesiac sa považuje posledný, práve spracovaný) bolo ukončených aspoň 10 normovaných laktácií.

Index sa vypočíta v maštali, kde sa krava otelila. Pri nesplnení podmienok sa index nestanoví. Tento údaj je vhodné používať pri selekcii kráv pokiaľ ešte nemajú odhadnutú plemennú hodnotu.

Pod výsledkami za jednotlivé laktácie je súčet za normované a celkové laktácie. Prehľad laktácií uzatvára riadok s priemernými hodnotami laktácií, medziobdobia, indexu perzistencie laktačnej krivky a indexu stáda.

Na konci zostavy CUK sú uvedené posledné plemenné hodnoty kravy.

Pri ukončení celkovej laktácie sa zostava neaktualizuje. Hodnota celkovej laktácie, ak je rozdielna od laktácie ukončenej zmenou 10, 30, 31, sa objaví až pri ukončení nasledujúcej laktácie.

3.2.4 Mesačné výsledky KÚ - Záver

Zostava je vyhotovená jedenkrát mesačne, po spracovaní kontroly úžitkovosti podľa zapojených maštali v kontrole úžitkovosti, pre každú maštal' zvlášť. Keď má podnik viac maštali zapojených do KÚ ML, tak sa zostava za podnik generuje po každom spracovaní maštale s aktualizovanými hodnotami. Je vždy umiestnená za výsledkami za maštal'.

Súhrnné výsledky za maštal' sú na zostave kvôli lepšej prehľadnosti zobrazené vo viacerých odsekoch.

V prvom odseku je stanovená **priemerná denná dojivosť v kg** samostatne pre 1. kontrolu a samostatne pre prvé dve kontroly. Údaje sú zobrazené za všetky kravy a za kravy na 1.laktácii, vždy za mesiac spracovania a za rok (t.j. spracovávaný mesiac a 11 predchádzajúcich mesiacov).

Ku každej priemernej dennej dojivosti je doplnený počet kontrol.

V druhom odseku sú vypočítané priemery úžitkovosti v deň kontroly samostatne za kravy na prvej laktácii a samostatne za všetky kravy.

Počet zapojených kráv v ks je počet kráv v maštali s prebiehajúcou laktáciou a kráv stojacích na sucho s vylúčením kráv, ktoré sú v spracovávanom mesiaci vyradené z KÚ.

Počet kontrolovaných kráv v ks je počet kráv v maštali, u ktorých bola zistená v spracovávanom mesiaci dojivosť.

Kontrolované kravy v % počíta sa len za všetky kravy (počet zapojených/počet kontrolovaných kráv) x 100

Súčet mlieka je celkový súčet dennej dojivosti v kg mlieka (mlieko za deň) od všetkých kontrolovaných kráv v mesiaci.

Priemer na zapojenú v kg je mesačný priemer na zapojenú kravu v KÚ, stanovený ako podiel zapojených kráv zo súčtu mlieka v kg v deň KÚ.

Priemer na kontrolovanú v kg je mesačný priemer na kontrolovanú kravu, stanovený ako podiel kontrolovaných kráv zo súčtu mlieka v kg v deň KÚ.

T v % priemerné % tuku, stanovený ako aritmetický priemer tuku kráv, ktoré mali v deň kontroly stanovený tuk.

B v % priemerné % bielkovín, stanovené ako aritmetický priemer bielkovín kráv, ktoré mali v deň kontroly stanovené bielkoviny.

SB v tis./1ml stanovené ako aritmetický priemer somatických buniek kráv, ktoré mali v deň kontroly stanovené SB.

Počet tuk/bielkovina (do 1,1, nad 1,5 a 1,1-1,5) počet kráv spadajúci do daného pomeru.

V treťom odseku sú údaje žijúcich kráv na prebiehajúcej laktácii a to samostatne za kravy, ktoré dosiahli prvých **100 dní laktácie** a samostatne za kravy, ktoré dosiahli **200 dní laktácie**.

Uzavreté laktácie v poslednom riadku zobrazujú údaje kráv, ktoré majú uzavretú normovanú laktáciu (zmena 30, 40). Do výsledkov sú započítané žijúce kravy a kravy 1 rok vyradené od poslednej kontroly.

Zobrazený je počet kráv a priemer mlieka v kg, tuk v kg, tuk v %, bielkoviny v kg, bielkoviny v % a súčet tuku a bielkovín v kg a % zvlášť pre za kravy na prvej laktácii a zvlášť za všetky kravy.

Štvrtý odsek tvorí prehľad reprodukčných ukazovateľov vypočítaných na základe údajov poskytnutých insemináčnou spoločnosťou. Zobrazený je priemerný insemináčny interval, servis perióda, medziobdobie, počet teľných kráv v maštali a počty inseminácií.

Na konci odseku je vypočítaný **pomer tuku a bielkovín v uzavretých laktáciách**, Je stanovený len z kráv, ktoré majú uzavretú laktáciu (tretí odsek, riadok uzavreté). Pomer T/B pre všetky kravy (tuk v kg uzavreté laktácie všetkých kráv/bielkoviny v kg uzavreté laktácie všetkých kráv). Pomer T/B pre kravy na 1. laktácii (tuk v kg uzavreté laktácie kráv na 1. laktácii/bielkoviny v kg uzavreté laktácie kráv na 1.laktácii).

Vypočítané sú **výberové (selekčné) hranice** pre kravy na 1. a pre kravy na druhej a ďalšej laktácii, po prvej a druhej kontrole v laktácii a tiež po 100 a 200 dňoch laktácie. Výberové hranice sú počítané po prvej a druhej kontrole z množstva nadojeného mlieka, na 100 a 200 dňovej laktácii zo zložiek tuku a bielkovín. Ak krava nemá robenú kontrolu na obidve tieto zložky mlieka, potom je jej úžitkovosť posudzovaná na základe dosiahnutej hodnoty tuku, ak nemá ani hodnoty tuku, tak sa posudzuje na výberovú hranicu vypočítanú z hodnôt množstva mlieka.

Výberové hranice sa stanovujú z priemeru úžitkovosti stáda na 1. a 2. kontrole, resp. na 100 a 200 dňoch laktácie a zo smerodajnej odchýlky, ktorá je u kráv na 2. a ďalšej laktácii povýšená koeficientom 1,25. Koeficient 1,25 je použitý aj u prvôstok pri 200 dňovej laktácii.

Výberové hranice sa počítajú iba v prípade, že je v stáde (maštali) aspoň 10 práve prebiehajúcich laktácií (znak laktácie 11) za každú kategóriu osobitne (1. laktácie, 2. a vyššie laktácie). Laktácie so znakom ukončenia laktácie 10, 30, 31, 40, 41, 42 a 43 sa neberú do úvahy.

Čísla kráv, ktoré nespĺňajú vypočítanú výberovú hranicu pre maštal' sú vypísané v závere zostavy a slúžia chovateľovi na negatívnu selekciu stáda.

3.2.5 Zoznam teliat

Zoznam teliat sa vytvára jedenkrát mesačne, po spracovaní chovu. Teľatá sú zotriedené podľa dátumu narodenia.

Uvedené sú všetky teľatá narodené po kravách, ktorým bolo v príslušnom kontrolnom období hlásené otelenie s narodením teľaťa, resp. teliat. V zostave sú zobrazené aj teľatá, ktoré boli v tomto období opravované v archíve teliat (DI 2) alebo boli do neho nahlásené dokladom HD-08 Zaradenie teliat do AT - hlásenie opráv.

Na začiatku zostavy sú uvedené otelenia kráv, ktorým sa narodilo mŕtve teľa alebo teľa uhynulo do 48 hodín a nebolo označené ušnou značkou, príp. zmetania kráv.

Teľaťu je vypočítaná preukaznosť pôvodu na základe údajov prevzatých z evidencie inseminácií HD (do KÚ sa preberá len posledná inseminácia, po ktorej plemennica ostala teľná). Ak je pôvod preukazný, teľaťu je vypočítané plemeno - 50% po otcovi a 50 % po matke. Ak jeden z rodičov nie je evidovaný v databáze KÚ, potomok po ňom dostane neznáme plemeno X50 %.

Preukaznosť pôvodu je v zostave vypísaná podľa kľúča preukaznosť pôvodu.

PREUKAZNÝ je vtedy, keď sa pôvod dohľadal v súbore inseminácií a je uznaný. NEZNÁMY je, ak sa nedá v databáze inseminácií zistiť, po ktorom býkovi ostala matka teľaťa teľná, chýba inseminácia alebo teľnosť.

DUPLICITNÝ je, ak boli použité na insemináciu, po ktorej krava ostala teľná v priebehu 16 dní dvaja rozdielni býci.

NEPREUKAZNÝ nesúhlasí dĺžka gravidity s počtom dní uvedených týchto zásadách.

DODATOČNE je, keď sa otec dodatočne opraví alebo nahlási.

Teľatá po prenose embryí sa vypisujú medzi ostatnými teľatami. Teľatá narodené z prenosu embryí ak sú číselným kľúčom (pohlavie teľaťa) správne nahlásené majú vyhľadany pôvod po matke - darkyni v evidencii inseminácií HD, ak bolo embryo importované, pôvod program dohľadá v súbore importovaných zvierat.

Všetky výsledky spracovania KÚ HD mliekovej sú k dispozícii plemenárskym pracovníkom aj chovateľom v Plemenárskom informačnom systéme PLIS s možnosťou výberu širokého spektra informácií.

3.3 Zoznam chýb v KÚ ML - Chybníky

Vstupné dáta do mesačného spracovania, ktoré sú v rozpore s údajmi v centrálnej databáze KÚ resp. neprejdú logickými kontrolami programu sú vypísané v chybníku s číslom chyby a jej stručným popisom.

Druh chyby:	znak
závažná chyba.....	*
(celý záznam je vylúčený)	
jedna položka chybná.....	-
(konkrétna položka sa nespracuje)	
informatívna chyba.....	
(údaj je spracovaný, upozorňuje na nesúlad so zásadami ASD)	

Zoznam chýb zo spracovania KÚ ML

Chyby HD05 Presuny

Číslo	Text
4*	Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
5*	Krava nie je na zákl. súbore
9*	Nový chov nie je na menovke (chov DO)
19*	Krava je z iného chovu
37*	Hlásenie pre dané chovy pracovník nemá právo hlásiť
40	Zmena spôsobu výkonu KÚ
41	Presun vyradenej kravy

Chyby HD03 Zaradenie kráv

Číslo	Text
4*	Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
5*	Krava nie je na zákl. súbore
9*	Nový chov nie je na menovke (chov DO)
18*	Zaradenie zaradenej kravy
19*	Krava je z iného chovu
32*	Zaradenie vyradenej kravy v KÚ mlieka
33*	Zaradenie vyradenej kravy v KÚ MP
34*	Zaradenie zaradenej kravy v KÚ MP
47*	V chove sa nevykonáva KÚ mliekových plemien
62*	Hlásenie mlieka vyradenej krave
99*	Chybný druh informácie
7-	Otec nie je v banke býkov
10-	Chybný kód plemena
11-	Chybný podiel krvi plemien
12-	Chybný dátum narodenia
13-	Chybné označenie farby
14-	Chybný znak matky býkov
16-	Číslo kravy = číslo matky
17-	Údaje o matke a otcovi sa hlásia cez POP importovanej kravy
20-	Chybný dátum otelenia
24-	Nesprávny priebeh pôrodu
25-	Nesprávny kód pohlavia teľaťa
28-	Nesprávny dôvod vyradenia
31-	Oprava, rušenie neexist. otelenia
36-	Poradie laktácie < posledná uzavretá laktácia
50-	Chybný dátum kontroly
53-	Chybná denná doba dojenia
90-	Nie je uvedený otec zvierťa
91-	Nie je uvedená matka zvierťa
6	Matka nie je na zákl. súbore kráv
22	Medziobdobie <240, zmetanie < 210 dní
27	Zmena chovu kvôli presunu do KÚ MP (DI 4)
30	Dátum otel. <= predošlému dát. otel.
35	Nízky vek kravy
52	1. kontrola < 6 dní po otelení
54	Chybný interval medzi dojeniami
56	Tuk mimo hraníc 1,5 - 9,0 %
57	Bielkovina mimo hraníc 1,0 - 7,0 %
58	Laktóza mimo hraníc 3,0 - 6,0 %
60	Dátum kontroly po zasušení
70	Chov nie je registrovaný vo zväze

Chyby HD04 Otelenie kráv

Číslo	Text
2*	Chybné číslo okresu
4*	Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
5*	Krava nie je na zákl. súbore
9*	Nový chov nie je na menovke (chov DO)
19*	Krava je z iného chovu
20*	Chybný dátum otelenia
22*	Medziobdobie <240, zmetanie < 210 dní
26*	Hlásenie otelenia vyradenej krave
28*	Nesprávny dôvod vyradenia
29*	Chybný dátum vyradenia
30*	Dátum otel. <= predošlému dát. otel.
31*	Oprava, rušenie neexistujúceho otelenia
38*	Krava nie je v KÚ
39*	Krava nie je vyradená
42*	Krava je už vyradená
63*	Krava nie je v KÚ ML
99*	Chybný druh informácie
24-	Nesprávny priebeh pôrodu
25-	Nesprávny kód pohlavia teľaťa
43-	Zaradenie zaradeného teľaťa
21	1. otelenie kravy mimo 600 - 1850 dní

Chyby HD06 Rozborový protokol

Číslo	Text
4*	Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
5*	Krava nie je na zákl. súbore
19*	Krava je z iného chovu
42*	Krava je už vyradená
50*	Chybný dátum kontroly
52*	1. kontrola < 6 dní po otelení
53*	Chybná denná doba dojenia
54*	Chybný interval medzi dojeniami
55*	Mlieko mimo hraníc 3,0 - 99,9 kg
60*	Dátum kontroly po zasušení
62*	Hlásenie mlieka vyradenej krave
56-	Tuk mimo hraníc 1,5 - 9,0 %
57-	Bielkovina mimo hraníc 1,0 - 7,0 %
48	Dve a viac prepočítaných kontrol po sebe.

- 49 1. kontrola > 68 dní po otelení. Laktácia je nenormálna.
- 51 Kontrola mimo hraníc 26 - 34 dní
- 58 Laktóza mimo hraníc 3,0 - 6,0 %
- 59 Zvýšená dojivosť po 305 dňoch > 12 kg

Chyby HD08 Zaradenie teliat

Číslo Text

- 4* Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
- 12* Chybný dátum narodenia
- 25* Nesprávny kód pohlavia teľaťa
- 43* Zaradenie zaradeného teľaťa
- 99* Chybný druh informácie

- 7- Otec nie je v banke býkov
- 10- Chybný kód plemena
- 11- Chybný podiel krvi plemien
- 13- Chybné označenie farby
- 44- Nesprávne poradie laktácie
- 45- Nesprávne označenie ET
- 90- Nie je uvedený otec zvierťa
- 91- Nie je uvedená matka zvierťa

- 6 Matka nie je na zákl. súbore kráv

Chyby HD15 Vyradenie teliat

Číslo Text

- 4* Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
- 64* Teľa je z iného chovu

Kapitola 4.
Kontrola úžitkovosti teliat a mladého hovädzieho dobytká
KÚ TMHD

KÚ TMHD ja založená na zaznamenávaní hmotností mladých plemenných zvierat v jednotlivých fázach ich rastu a vývoja a reprodukčných ukazovateľov jalovic. Vykonáva sa pravidelným vážením mladých zvierat v dohodnutých termínoch (mesačne, štvrtročne).

Zvieratá sa do KÚ TMHD prevádzajú automaticky, ak sa v mliekovej kontrole nachádzajú v archíve teliat (AT). Ak sa teľa v AT nenachádza (do KÚ TMHD sa dostalo len vážením) alebo chýbajú jeho údaje dohlásenie a oprava je možná iba v spracovaní KÚ mliekovej formulárom Zaradenie teliat do AT – hlásenie opráv HD – 08. V hlavičke sa uvedie chov narodenia.

K tomu, aby spracované výsledky boli hodnoverné, musí byť zviera evidované v archíve teliat. Tam má svoje osobné údaje - dátum narodenia, plemeno, pôvod. Ak tieto údaje nie sú k dispozícii, nedá sa napríklad počítať životný prírastok.

Od prvého vstupu zvieratá do systému sa čaká maximálne 6 mesiacov na dohlásenie pôvodu. Ak do tohto termínu nie je zvieratú dohlásený pôvod, zviera je z KÚ vylúčené, s upozornením v chybníku (chyba č.110*).

Veta o zvierati sa založí hlásením prvej hmotnosti. Prvé váženie môže byť najskôr v deň narodenia. Ak nie je hlásené 1. váženie po narodení je hmotnosť pri narodení stanovená jednotne na 30 kg bez ohľadu na plemeno a pohlavie.

Maštal' uvádzaná na formulári o vážení je považovaná ako maštal' ustajnenia, kde bolo zviera vážené. Presun sa vykoná automaticky uvedením zvieratá na novej maštali s novou hmotnosťou. Logická kontrola hmotnosti je nastavená na 25-750 kg (chyba č. 118*).

Insemináčn é údaje sa mesačne preberajú zo systému Inseminácia HD zo súboru INSVYK. Tieto údaje sa na zvierati neuchovávajú, vždy sa preberajú aktuálne z posledného spracovania inseminácie. Do systému mladého dobytka sa nedá dohlásiť ani opraviť žiadna inseminácia.

Od nahlásenia poslednej hmotnosti sa zviera uvádza v KÚ TMHD maximálne 9 mesiacov s poslednou hlásenou hmotnosťou. Po tomto termíne je zvieratú priradený vyradujúci záver a v chybníku je upozornenie s oznámením, že 9 mesiacov neprišlo váženie (chyba č. 115). Ak sa mu znova nahlási hmotnosť, vyradujúci záver sa vymaže.

Spracovanie KÚ TMHD prebieha v mesačných intervaloch. Vo výstupných zostavách mesačných sú uverejnené iba zvieratá, ktorým bola v danom mesiaci nahlásená hmotnosť. Štvrtročne sú vyhotovované zostavy pre všetky žijúce zvieratá (bez vyradujúceho záveru) s doteraz nameranými hodnotami, bez ohľadu na to, či im v poslednom mesiaci štvrtroka bola zaslaná hmotnosť, alebo nie.

4.1 Popis používaných dokladov v KÚ TMHD

4.1.1 Doklad o vážení KÚ TMHD HD – 15

Doklad o vážení je v KÚ TMHD jediným formulárom. Používa sa na **hlásenie hmotnosti a záveru** kontrolovaným zvieratám.

V KÚ TMHD nahlásením prvej hmotnosti zvieratú sa zároveň týmto formulárom zvieratá zaradí do kontroly úžitkovosti.

Keď je u zvieratá vyplnený údaj o hmotnosti, záver musí byť nulový (bez znaku). Presun sa nerobí, zvieratá sa automaticky eviduje na chove, kde bola nahlásená posledná hmotnosť.

Formulárom môžeme urobiť aj na **zrušenie vážení** (záver 1). Môžu sa zrušiť všetky doteraz nahlásené vážená (do hmotnosti sa uvedie 999) alebo len jedno konkrétne váženie (musí sa zadať dátum rušeného váženia).

Zároveň v tomto systéme slúži aj na **vyradenie zvieratá z KÚ**, vypísaním príslušného vyradujúceho znaku do stĺpca "Záver". Pri vyradení celej maštale (SK999999999999) sa vyradia všetky teľatá evidované na chove TMHD.

Vyradené teľa z KÚ TMHD sa opätovne zaradí poslaním jeho hmotnosti. Môže sa zaradiť aj bez poslania hmotnosti, ak zadáme záver 0 - **Zrušenie vyradenia**.

4.2 Popis výstupných mesačných zostáv z KÚ TMHD

4.2.1 Evidencia a kontrola rastu mladého dobytka

Zostava je vyhotovovaná mesačne podľa pre zvieratá, ktorým bola v mesiaci spracovania hlásená hmotnosť a štvrtročne, t.j. za mesiace I-III., III.-VI., atď., kedy obsahuje všetky žijúce zvieratá evidované na danej maštali. Zostava je zotriedená podľa ušných čísiel.

Údaje jedného zvieratá sú zaznamenané na troch riadkoch a vo viacerých stĺpcoch. K ušnému číslu zvieratá sú zobrazené základné údaje, údaje o váženíach a reprodukciu.

Zviera má uvedený dátum narodenia, plemennú skladbu, farbu, pohlavie, zaradenie v plemennej knihe, posledné zatriedenie do rastového pásma a znak ET. Na konci riadku je otec a matka spolu aj s úžitkovosťou.

V stĺpci vážení zvieratá sú zaznamenané výsledky z kontroly úžitkovosti. Dátum vážení, vek pri vážení v mesiacoch a dňoch, hmotnosť v kg. Na základe denného a životného prírastku je uvedené zaradenie rastového pásma (RP). Pre lepšiu prehľadnosť sú zverejňované aj predošlé výsledky vážení.

Ďalší stĺpec zobrazuje denný a životný prírastok v gramoch. Denný prírastok je stanovený z údajov medzi posledným a predposledným vážením, životný prírastok je počítaný od narodenia po posledné váženie.

V zostave sú uvedené aj reprodukčné údaje jalovic z aktuálneho súboru inseminácií. Zobrazený je dátum plánovaného pripustenia, vek pri poslednom pripustení v mesiacoch a dňoch, línia a register býka, ktorým bola jalovica inseminovaná. Uvedený je dátum inseminácie a ak je potvrdená teľnosť, tak dátum očakávaného otelenia.

Plánované pripustenie je dátum zobrazený vo formáte mesiac a rok pre jalovice, ktoré sú vhodné na pripustenie. Musia spĺňať podmienky pre 1. pripustenie – vek minimálne 15 mesiacov a hmotnosť 360kg.

Predpokladaný dátum pripustenia je zobrazený aj pre jalovice, ktoré nespĺňajú požadovanú minimálnu hmotnosť, ale na základe životného prírastku je odhadnutý dátum, kedy prekročí hranicu 360 kg a bude aj splnený minimálny vek. Dátum plánovaného pripustenia sa zobrazuje pokiaľ nie je nahlásená jalovici inseminácia.

Dátum inseminácie sa uvádza vždy posledný. Ak je potvrdená teľnosť, vypočíta sa dátum očakávaného otelenia (dátum inseminácie, z ktorej jalovica ostala teľná +285 dní).

4.2.2 Zoznam jalovic vybraných na pripustenie v mesiacoch

Jaloviciam je na základe životného prírastku a veku vypočítaný termín predpokladaného (vhodného) pripustenia, t.j. vek minimálne 15 mesiacov a hmotnosť 360kg.

Na zostave má chovateľ vypísané jalovice, ktoré by bolo vhodné pripustiť v nasledujúcich troch mesiacoch.

4.2.3 Doklad o vážení

Zostava je vyhotovená pri mesačných spracovaniach pre zvieratá, ktorým bola hlásená hmotnosť v danom mesiaci. Pri štvrtročnom spracovaní sú na zostave uvedené všetky žijúce zvieratá. Zostava je pomocný doklad pre hlásenie údajov o hmotnosti zvierat, kde sú predtlačené *čísla zvierat*

zapojených v KÚ v jednotlivých chovoch s vyznačeným miestom pre dátum váženia, hmotnosť, a záver. Doklad o vážení je v KÚ TMHD jediným dokladom.

Dokladom o vážení sa dajú do pod systému hlásiť všetky operácie - zaradenie, vyradenie, presun, oprava a vymazanie niektorých z nahlásených hmotností a pod.

Pôvody sa preberajú z pod systému KÚ mliekovej - priamo z archívu teliat. Preto aj dohlásenie a opravy pôvodov robíme priamo v KÚ mliekovej a nie v KÚ TMHD.

4.3 Zoznam chýb v KÚ TMHD - Chybníky

Vstupné dáta určené do spracovania, ktoré sú v rozpore s údajmi v centrálnej databáze KÚ resp. neprejdú logickými kontrolami programu sú vypísané v chybníku s číslom chyby a jej stručným popisom.

Druh chyby:	znak
závažná chyba.....	*
(celý záznam je vylúčený)	
jedna položka chybná.....	-
(konkrétna položka sa nespracuje)	
informatívna chyba.....	
(údaj je spracovaný, upozorňuje na nesúlad so zásadami ASD)	

Zoznam chýb zo spracovania KÚ TMHD

Chyby HD15 Doklad o vážení

Číslo	Text
112*	Chybný dátum váženia
113*	Dátum narodenia > dátum váženia
116*	Nesprávny záver
117*	Rušené váženie nie je evidované
118*	Nesprávna hmotnosť (hmotnosť mimo 25-750 kg)
119*	Nesprávny denný prírastok (< -0,5 kg alebo > 2 kg)
151*	Duplicitné váženie
110	10 mesiacov teľa nie je v AT - vyradené z KÚ
111	Teľa nie je v archíve teliat
114	6 mesiacov nie je v AT
115	9 mesiacov neprišlo váženie – vyradené
120	Nesprávny životný prírastok (< 0,3 kg alebo > 2 kg)
121	Hlásenie hmotnosti vyradenému teľaťu
131	Inseminácia do 300 dni veku
132	Inseminácia do 1 roka
133	Inseminácia brakovanej jalovice

Kapitola 5.
Kontrola úžitkovosti mäsových plemien hovädzieho dobytku a dojčiacich kráv
KÚ MP a DK

KÚ MP a DK zahŕňa zisťovanie rastových a vývinových schopností jedincov hovädzieho dobytká v jednotlivých fázach života (veku). V kontrole sú zahrnuté chovy mäsových plemien HD a dojčiacie kravy, ktoré sa nedoja a pripúšťajú sa býkmi mäsových alebo kombinovaných plemien, teľatá sa nechávajú do odstavu (90 dní) piť materské mlieko.

V KÚ MP a DK sa na hodnotenie vlastnej úžitkovosti využíva prepočítaná hmotnosť na jednotný vek 120, 210, 365 dní.

Podľa veku teľatá pri vážení je urobený prepočet na príslušný vek podľa intervalov ± 35 dní:

vek **120** dní interval **85 – 155** dní

vek **210** dní interval **175 – 245** dní

vek **365** dní interval **330 – 400** dní

Pred začiatkom samotného výkonu kontroly je potrebné tak, ako aj v ostatných systémoch zapojiť maštal s príslušnými údajmi do menovky chovov.

Spracovanie prebieha v nasledovnom poradí:

1. Menovka chovov **HD-01, HD-02**
2. Hlásenie presunov **HD-05**
3. Zaradenie novej kravy – hlásenie opráv **HD-03**
4. Hlásenie narodenia teľat v KÚ MP a DK **HD-16**
5. Doklad o vážení **HD-15**

5.1 Popis používaných dokladov v KÚ MP a DK

5.1.1 Zaradenie novej kravy – Hlásenie opráv HD – 03

Formulár slúži na zaradenie nových kráv do systému ASD v maštaliach, ktoré sú zapojené do KÚ MP a DK a maštal je nahlásená na menovke chovov. Jedná sa o kravy, ktoré ešte v KÚ nikdy neboli na akomkoľvek chove.

Jednotlivé položky vypisujeme na základe dostupnej plemenárskej alebo chovateľskej evidencie. Uvádzame len to plemeno u jedincov, resp. ich podiel na plemennej skladbe, ktoré môžeme zdokumentovať evidenciou (potvrdenia o pôvode, pas a pod.). U zvierat so známym pôvodom uvádzame abecedným kľúčom líniu otca, číselný register a číslo matky.

Zvieratám z importu pri zadávaní otca, pokiaľ nemá pridelený štátny register na Slovensku, zapíšeme ušné číslo býka. Matke uvádzame ušné číslo matky.

V tomto prípade sa pôvod vyhľadáva v súbore importovaných rodokmeňov a zvieratá bude mať uvedený pôvod podľa rodokmeňa, ktorý je v tomto súbore evidovaný. Preto je potrebné rodokmene zvierat z dovozu centrálné evidovať (aj rodokmene zvierat narodených po embryu transfere importovaných embryí).

Zvieratám s neznámym pôvodom uvádzame do čísla matky SK 999999999999 a do línie otca NEZ.

Pri zaraďovaní jedinca sa plemenná skladba vypočíta automaticky z plemennej skladby otca a matky. Keď je pôvod neznámy len zo strany jedného rodiča, potom podiel plemena X bude 50%, t. j. X50 a podiel druhého rodiča musí byť 50%, čiže spolu 100%. Zvieratá s neznámym pôvodom majú plemeno "X".

Všetky údaje nahlasujeme pomocou číselných a abecedných kľúčov uvedených v týchto zásadách.

Opravou údajov sa môžu opraviť všetky údaje o zvierati, ktoré sa pri zaradovaní novej kravy dajú do systému nahlásiť. Opraviť sa dá len zapojená - žijúca, alebo vyradená krava na základnom súbore v konkrétnom chove. Pri oprave uvádzame typ informácie "2".

Zrušenie všetkých údajov sa používa, ak sme omylom zaradili nesprávne číslo kravy do systému - takéto zviera je nutné zrušiť (vymazať), pretože číslo kravy sa nedá opraviť. Zrušenie všetkých údajov o zvierati urobíme typom informácie "3".

Presun medzi 2 typmi kontroly, tzn. zo systému KÚ mliekovej do KÚ MP a DK. Presunúť sa môže žijúca, ale aj vyradená krava v KÚ mlieka. Vyradenú kravu systém presunie a zároveň jej zruší vyradenie. Vypíšeme iba číslo kravy a uvedieme typ informácie „4“.

Kravy sa presúvajú medzi 2 typmi kontroly z KÚ mliekovej do KÚ MP a DK jednotlivo, presun celej maštale nie je možný (SK999999999999).

5.1.2 Hlásenie presunov HD – 05

Formulár je nutné vyplniť vždy pri zmene miesta ustajnenia celého stáda.

Pomocou tohto formulára sa robí v KÚ MP a DK **presun** iba u **celých chovov**, do čísla kravy vypíšeme SK999999999999. Jednotlivé zvieratá presúvame v rámci KÚ MP a DK pomocou formulára HD – 15 príslušným záverom!

Presuny sa spracovávajú ako prvé, takže všetky ostatné údaje, ktoré sa na presúvané zvieratá hlásia je potrebné hlásiť už na nové číslo maštale, kde zvieratá presúvame.

Cez formulár HD-05 sa urobí aj **presun medzi 2 typmi kontroly**, tzn. zo systému KÚ mliekovej do KÚ MP a DK. Presunúť sa môže krava z KÚ mlieka žijúca, ale aj vyradená.

Vyradená krava v KÚ mlieka sa presunie, ale vyradenie jej ostane, preto je nutné poslať súčasne aj formulár HD-15 Doklad o vážení. Na HD-15 zadáme zviera bez hmotnosti a záver 0 Zrušenie vyradenia.

Presun celých chovov (SK999999999999) z KÚ ML do KÚ MP a DK nie je povolený, kravy presúvame individuálne!

Presun z KÚ MP a DK do KÚ mliekovej robíme v spracovaní KÚ mlieka. Postup je popísaný pri HD-05 v mliekovej kontrole.

5.1.3 Doklad o vážení HD – 15

Používa sa na **hlásenie hmotnosti a záveru** kontrolovaným zvieratám. V KÚ MP a DK sa môže používať až po zaradení zvieratá do kontroly (zaradením kravy, narodením teliat).

Okrem zaznamenania hmotnosti slúži aj na **zrušenie vážení** (záver 1). Môžu sa zrušiť všetky doteraz nahlásené váženia (do hmotnosti sa uvedie 999) alebo len jedno konkrétne váženie (musí sa zadať dátum rušeného váženia).

Dokladom o vážení môžeme urobiť **vyradenie zvieratá** alebo **celej maštale** z KÚ (záver 2 – 9, okrem 5). Pri vyradení celej maštale (SK999999999999) sa vyradia všetky kravy aj teľatá z chovu.

Pomocou tohto dokladu robíme aj **presun jednotlivých zvierat** v rámci KÚ MP a DK, vypísaním čísla zvieratá a záveru 5. Súčasne s presunom môžeme, ale aj nemusíme hlásiť hmotnosť.

Doklad sa využíva aj na **zrušenie vyradenia** (záver 0), ale len ak sa vyradené zviera nachádza na chove. Pokiaľ je vyradené zviera na inom chove v KÚ MP a DK, pošle sa so záverom 5. Zvieratú sa tak zruší vyradenie a zároveň presunie.

Presun celej maštale (SK999999999999), cez tento formulár nie je možný, robí sa cez HD-05.

5.1.4 Hlásenia narodenia teliat v KÚ MP a DK HD – 16

Doklad je určený na **nahlásenie otelenia** zaradenej kravy v podsysteme KÚ MP a DK a súčasne **zaradenie potomstva** do kontroly úžitkovosti.

Dokladom je možné zaradiť do kontroly aj samotné teľa bez toho, že by musela byť zaradená jeho matka. Takto zaradený jedinec sa potom sleduje v KÚ samostatne, bez matky. Pri narodení a zaradení sa hlási typ informácie "1".

Hmotnosť teľaťa pri narodení sa hlási cez tento doklad, na doklade o vážení sa táto prvá hmotnosť už neuvádza!

Pri hlásení teliat po matkách, ktoré sú zaradené v KÚ sa poradie laktácie nezadáva, automaticky je povýšené o 1.

Pri zaraďovaní jedinca sa plemenná skladba vypočíta automaticky z plemennej skladby otca a matky. Keď je pôvod neznámy len zo strany jedného rodiča, potom podiel plemena X bude 50%, t. j. X50 a podiel druhého rodiča musí byť 50%, čiže spolu 100%. Zvieratá s neznámym pôvodom majú plemeno "X".

Teľatá po prenose embryí hlásime s pohlavím 81, alebo 82.

Jalovice (žijúce aj vyradené) zo súboru mladého dobytká v KÚ MP a DK prechádzajú do súboru kráv automaticky otelením. Ak je jalovica v súbore mladého dobytká KÚ MP a DK vyradená, tak hlásením otelenia sa zaradiť do súboru kráv a súčasne sa jej zruší dôvod a dátum vyradenia.

Opravu všetkých údajov okrem čísla zvieratá môžeme zvieratám, ktoré sú už zaradené v archíve typom informácie "2".

Zrušenie všetkých údajov o zvierati (používame iba pri chybnom nahlásení ušného čísla) hlásime typom informácie "3".

Presun medzi 2 typmi kontroly, tzn. zo systému KÚ mliekovej do KÚ MP a DK. Presunúť sa môže žijúce, ale aj vyradené teľa v KÚ mlieka. Vyradené teľa systém presunie a zároveň mu zruší vyradenie. Vypíšeme iba číslo teľaťa a uvedieme typ informácie „4“.

Všetky položky vyplňujeme číselnými kódmi podľa týchto zásad!

5.2 Popis výstupných mesačných zostáv z KÚ MP a DK

5.2.1 Výsledky KÚ MP a DK v chove kráv

Zostava sa vyhotovuje mesačne pre všetky žijúce kravy v chove zaradené do KÚ MP a DK a pre kravy 2 mesiace vyradené, triedené podľa ušného čísla. Vyradené sú na konci zostavy.

V zostave sú k ušnému číslu kravy zobrazené základné údaje, reprodukčné ukazovatele, základné údaje o jej poslednom teľati, hmotnosť a životný prírastok teľaťa.

Ku krave je uvedený dátum narodenia, poradie laktácie, znak vyradenia, plemenná skladba kravy, hmotnosť, otec a matka. Pokiaľ má krava vypočítanú plemennú hodnotu v 210 dňoch, tak je uvedená v stĺpci PH210.

V zostave sú uvedené aj reprodukčné údaje. Krave je zobrazený vek pri poslednom otelení v rokoch a mesiacoch, priebeh pôrodu, poradie a dátum inseminácie, znak teľnosti, línia a register býka, ktorým bola krava inseminovaná, dátum očakávaného otelenia a dni od posledného otelenia.

Dátum a poradie inseminácie sa uvádza vždy posledné. Ak je potvrdená teľnosť, vypočíta sa dátum očakávaného otelenia (dátum inseminácie, z ktorej krava ostala teľná+285 dní).

Dni od otelenia sú vypočítané ako rozdiel dní medzi dátumom spracovania chovu a dátumom posledného otelenia. Ak hodnota presiahne 420 dní, na zostave sa tlačia !!!.

Ďalším otelením sa údaje o reprodukcii vynulujú a začnú nabiehať nové.

Posledné teľa kravy má uvedené pohlavie, dátum narodenia, plemennú skladbu, hmotnosť pri narodení a otca. Na konci zostavy sú uvedené váženia teľaťa so zatriedením do rastového pásma a vypočítaný životný prírastok v gramoch v 120, 210, 365 a 500 dňoch.

V závere zostavy je prehľad za chov.

Za aktuálny mesiac je uvedený počet žijúcich a vyradených kráv na chove. Ďalšie údaje v riadku sú za všetky žijúce kravy, ktoré sú uvedené v zostave za aktuálny mesiac. Zobrazený je počet kráv, ktoré majú viac ako 420 dní od posledného otelenia, vypočítané sú priemery - vek v rokoch počítaný ku dňu spracovania, vek pri prvom otelení v mesiacoch a dňoch, posledné medziobdobie, poradie laktácie. V ďalšom stĺpci sú uvedené počty živo narodených, mŕtvo narodených teliat a počet nahlásených zmetaní v mesiaci.

Posledné hodnoty zobrazujú priemerný životný prírastok teliat v gramoch vo veku 120, 210, 365 a 500 dní. Do výpočtu sú zahrnuté len posledné narodené teľatá kráv a ich prírastky.

Nápočet od začiatku kalendárneho roka uvádza počet všetkých živo narodených, mŕtvo narodených teliat a počet nahlásených zmetaní za obdobie.

V riadku CUK sú výsledky celoživotnej úžitkovosti žijúcich kráv, ktoré sú uvedené v zostave za aktuálny mesiac. V stĺpci medziobdobie je uvedené priemerné medziobdobie podľa celoživotnej plodnosti, tzn. do výpočtu sú započítané všetky medziobdobia kravy, nie len posledné MO.

Ďalej sú uvedené počty všetkých živo narodených, mŕtvo narodených teliat a počet nahlásených zmetaní kráv.

Posledné hodnoty zobrazujú priemerný životný prírastok všetkých teliat v gramoch vo veku 120, 210, 365 a 500 dní.

Štandard zobrazuje ideálne priemerné hodnoty bez ohľadu na plemeno. Ukazovateľ počet živo narodených teliat vyjadruje počet teliat, ktoré sa mali narodiť kravam (žijúce kravy sledované v aktuálnom mesiaci), keby boli splnené štandardné podmienky (vek pri 1. otelení 32 mesiacov a medziobdobie 380 dní).

5.2.2 Výsledky KÚ MP a DK v chove mladého dobytká

Zostava sleduje mladý dobytok evidovaný v chove KÚ MP a DK. Zvieratá sú zoradené podľa ušného čísla.

K ušnému číslu sú zobrazené základné údaje, údaje z reprodukcie a prehľad z vážení.

Zviera má uvedený dátum narodenia, pohlavie, plemennú skladbu, hmotnosť pri narodení, poradie laktácie matky, z ktorej sa teľa narodilo, ušné číslo matky, priebeh pôrodu matky, línia a register alebo ušné číslo otca a meno otca.

V zostave je publikovaná aj inseminácia jalovic, preberaná zo systému inseminácií HD. Uvedené je poradie a dátum inseminácie, znak teľnosti, línia a register býka, ktorým bola jalovica inseminovaná a dátum očakávaného otelenia.

Dátum a poradie inseminácie sa uvádza vždy posledné. Ak je potvrdená teľnosť, vypočíta sa dátum očakávaného otelenia (dátum inseminácie, z ktorej krava ostala teľná+285 dní).

Prehľad váženia zobrazuje prepočítanú hmotnosť teľaťa v kg, zatriedenie do rastového pásma a životný prírastok v gramoch vo veku 120, 210, 365 a 500 dní.

Na konci riadku je pre zvieratá vypočítaný interval dátumu budúceho váženia.

V závere zostavy je prehľad za mladý dobytok na chove. Uvedená je priemerná hmotnosť v kg, priemerný životný prírastok v gramoch a počet zvierat, ktoré majú váženie vo veku 120, 210, 365 a 500 dní.

Na konci záveru je počet teliat narodených v tomto roku. Počet odchovaných teliat v roku, ktorý vyjadruje počet všetkých teliat na chove, ktoré v tomto roku (od januára do dátumu spracovania) dosiahli vek minimálne 120 dní.

5.2.3 Evidenčná karta plemennice mäsového typu

Evidenčná karta plemennice je základným zdrojom informácií pre celkové posúdenie kravy zaradenej do KÚ MP a DK. Je nepretržite k dispozícii v PLISe, zabezpečenej zóne.

Na zostave je súhrn údajov o pôvode, vlastnej úžitkovosti plemennice a o jej potomstve.

Uvedený je dátum narodenia, plemenná skladba kravy, plemenný typ, plemeno, sfarbenie, znak matky býkov, zatriedenie v plemennej knihe, dátum a dôvod vyradenia z KÚ. Zobrazené sú 2 generácie predkov kravy.

Zobrazená je vlastná úžitkovosť kravy, ak bola zaradená v KÚ ako mladé zviera. V spodnej časti je prehľad všetkých evidovaných otelení kravy spolu s údajmi o úžitkovosti teliat. Uvedené je poradie laktácie, dátum narodenia teľaťa, priebeh pôrodu, pohlavie, určenie teľaťa, ušné číslo teľaťa, otec a hmotnosť teľaťa pri narodení a v 120 a 210 dňoch. Krave je vypočítaný vek pri otelení v rokoch a mesiacoch, medziobdobie a nahlásená hmotnosť pri otelení.

Aktualizácia dát na zostave prebehne po spracovaní chovu ak:

- každej novo zaradenej krave
- pri vyradení kravy z KÚ
- po narodení teľaťa (nahlásení otelenia)
- po akejkolvek oprave hlásenej na kravu alebo teľa kravy
- po nahlásení novej hmotnosti kravy alebo teľaťa kravy

5.2.4 Zoznam narodených teliat v chove KÚ MP a DK

Zoznam narodených teliat sa vytvára z otelení nahlásených v danom mesiaci (novo narodené aj presunuté z iného typu KÚ). Opravované teľatá sa v zozname neuvádzajú a neuvádzajú sa ani teľatá bez ušného čísla (SK00000...). Teľatá sú zotriedené podľa dátumu narodenia.

K ušnému číslu je uvedené pohlavie, dátum narodenia, plemenná skladba, priebeh pôrodu, určenie teľaťa, hmotnosť pri narodení, matka, otec a preukaznosť pôvodu.

Pri zaradení je vypočítané plemeno automaticky z plemennej skladby otca a matky. Teľa dostane 50% po otcovi a 50 % po matke. Ak jeden z rodičov nie je evidovaný v databáze KÚ, potomok po ňom dostane neznáme plemeno X50 %.

Preukaznosť pôvodu je teľaťu určená nahlásením otca z prirodzenej plemenitby alebo z údajov prevzatých z evidencie inseminácií HD (do KÚ sa preberá len posledná inseminácia, po ktorej plemennica ostala teľná) alebo.

Preukaznosť pôvodu je v zostave vypísaná podľa kľúča preukaznosť pôvodu. PREUKAZNÝ je vtedy, keď sa pôvod dohľadal v súbore inseminácií a je uznaný. NEZNÁMY je, ak sa nedá v databáze inseminácií zistiť, po ktorom býkovi ostala matka teľaťa teľná, chýba inseminácia alebo teľnosť.

DUPLICITNÝ je, ak boli použité na insemináciu, po ktorej krava ostala teľná v priebehu 16 dní dvaja rozdielni býci.

NEPREUKAZNÝ nesúhlasí dĺžka gravidity s počtom dní uvedených týchto zásadách.

DODATOČNE je, keď sa otec dodatočne opraví alebo nahlási.

Teľatá po prenose embryí sa vypisujú medzi ostatnými teľatami. Teľatá narodené z prenosu embryí ak sú číselným kľúčom (pohlavie teľaťa) správne nahlásené majú vyhľadany pôvod po matke - darkyni v evidencii inseminácií HD, ak bolo embryo importované, pôvod program dohľadá v súbore importovaných zvierat.

5.3 Zoznamy chýb v KÚ MP a DK - Chybníky

Vstupné dáta určené do spracovania, ktoré sú v rozpore s údajmi v centrálnej databáze KÚ resp. neprejdú logickými kontrolami programu sú vypísané v chybníku s číslom chyby a jej stručným popisom.

Druh chyby:	znak
závažná chyba.....	*
(celý záznam je vylúčený)	
jedna položka chybná.....	-
(konkrétna položka sa nespracuje)	
informatívna chyba.....	
(údaj je spracovaný, upozorňuje na nesúlad so zásadami ASD)	

Zoznam chýb zo spracovania KÚ MP A DK

Chyby HD05 Presuny

Číslo	Text
4*	Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
5*	Krava nie je na zákl. súbore
9*	Nový chov nie je na menovke (chov DO)
19*	Krava je z iného chovu
37*	Hlásenie pre dané chovy pracovník nemá právo hlásiť
40	Zmena spôsobu výkonu KÚ
41	Presun vyradenej kravy

Chyby HD03 Zaradenie kráv

Číslo	Text
4*	Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
5*	Krava nie je na zákl. súbore
9*	Nový chov nie je na menovke (chov DO)
18*	Zaradenie zaradenej kravy
19*	Krava je z iného chovu
32*	Zaradenie vyradenej kravy v KÚ mlieka
33*	Zaradenie vyradenej kravy v KÚ MP
34*	Zaradenie zaradenej kravy v KÚ MP
46*	V chove sa nevykonáva KÚ MP
99*	Chybný druh informácie
7-	Otec nie je v banke býkov

- 10- Chybný kód plemena
- 11- Chybný podiel krvi plemien
- 12- Chybný dátum narodenia
- 13- Chybné označenie farby
- 14- Chybný znak matky býkov
- 16- Číslo kravy = číslo matky
- 17- Údaje o matke a otcovi sa hlásia cez POP importovanej kravy
- 20- Chybný dátum otelenia
- 24- Nesprávny priebeh pôrodu
- 25- Nesprávny kód pohlavia teľaťa
- 28- Nesprávny dôvod vyradenia
- 31- Oprava, rušenie neexist. otelenia
- 36- Poradie laktácie < posledná uzavretá laktácia
- 90- Nie je uvedený otec zvierťaťa
- 91- Nie je uvedená matka zvierťaťa

- 6 Matka nie je na zákl. súbore kráv
- 22 Medziobdobie <240, zmetanie < 210 dní
- 27 Zmena chovu kvôli presunu do KÚ MP (DI 4)
- 30 Dátum otel. <= predošlému dát. otel.
- 35 Nízky vek kravy

Chyby HD16 Hlásenie narodenia teliat

Číslo Text

- 4* Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
- 12* Chybný dátum narodenia
- 22* Medziobdobie <240, zmetanie < 210 dní
- 43* Zaradenie zaradeného teľaťa
- 99* Chybný druh informácie
- 201* Neoznačené teľa
- 221* Chov narod. teľaťa <> chov ust. matky
- 229* Duplicitné otelenie

- 7- Otec nie je v banke býkov
- 10- Chybný kód plemena
- 11- Chybný podiel krvi plemien
- 13- Chybné označenie farby
- 44- Nesprávne poradie laktácie
- 202- Nesprávne určenie teľaťa
- 203- Nesprávny dôvod úhynu teľaťa
- 204- Chybný dátum úhynu

- 6 Matka nie je na zákl. súbore kráv
- 24 Nesprávny priebeh pôrodu
- 25 Nesprávny kód pohlavia teľaťa

- 26 Hlásenie otelenia vyradenej krave
- 90 Nie je uvedený otec zvierťa
- 91 Nie je uvedená matka zvierťa
- 205 Recipientka nie je v zákl. súbore
- 206 Nie je uvedená recipientka
- 228 Nesprávny dôvod ťažkého pôrodu

Chyby HD15 Doklad o vážení

Číslo Text

- 4* Chybné číslo chovu, maštale alebo chov mimo KÚ (chov OD)
- 65* Zviera nie je v KÚ MP
- 112* Chybný dátum váženia
- 113* Dátum narodenia > dátum váženia
- 116* Nesprávny záver
- 117* Rušené váženie nie je evidované
- 151* Duplicitné váženie

- 152 Váženie nebolo urobené v dátume podľa metodiky
- 154 Chov váženia <> chov ustajnenia

Kapitola 6.
Kontrola úžitkovosti - dojitelnosti SD

KÚ dojiteľnosti vykonáva PS SR, š.p. pre potreby kontroly dedičnosti (KD) na základe platnej metodiky pre hodnotenie dojiteľnosti

Skúška sa robí pomocou zariadenia TRU TEST u dojníc na **30 – 180 deň** laktácie. Testované dojnice musia byť dojené **minimálne 20 dní strojovo, minimálne množstvo mlieka z obidvoch dojení pre uznanie skúšky je**

- na **1. laktácii 3 kg**
- na **2. a vyššej laktácii 6 kg**

Začiatkom skúšky sa myslí **nasadenie 4. ceckovej nástrčky resp. začiatok strojového dojenia**. Koniec skúšky je **ukončením vlastného dojenia** (prerušenie prívodu podtlaku).

Minimálny čas dojenia je 3,5 minúty.

Za tvarové vlastnosti vemena (lineárne hodnotenie) sa prideluje **1-9 bodov**.

6.1 Popis používaných dokladov v SD

6.1.1 Zberný doklad pre skúšky dojiteľnosti HD – 17

Je jediným dokladom pre tento systém KÚ. Skladá sa z identifikačnej časti – dátum a miesto skúšky, ušné číslo zvierťa, popis priebehu skúšky (počet dojení, strukov, čas jednotlivých dojení a výdoje za 3 min. a celkový) a hodnotenia vemena.

Typ informácie pre skúšky dojiteľnosti je iba

- **7 – fakturovaná SD**
- **8 – nefakturovaná SD**

6.2 Popis výstupných zostáv z SD

6.2.1 Výsledky skúšok dojiteľnosti za mesiac

Zostava vychádza mesačne a zahŕňa kompletne informácie o zvierati: miesto ustajnenia, číslo kravy, plemeno a pôvod zo strany otca, poradie laktácie, počet dojení, dátum skúšky, otelenia, počet strukov, na ktoré dojí, výsledky skúšky a lineárneho hodnotenia, odchýlka, platnosť skúšky, použitie pre KDD alebo pre potreby chovateľa a fakturácia.

Druhou časťou zostavy sú prehľady a sumáre za jednotlivé podniky, okresy, kraje a za celé Slovensko.

6.2.2 Prehľad o výsledku skúšok dojiteľnosti

Je stručnou verziou predchádzajúcej zostavy, bez údajov o pôvode kravy.

Kapitola 7.
Prílohy

7.1 Zoznam príloh

I. Alfabetické kódy krajín pre identifikáciu zvieratá

II. Vzory vstupných dokladov do KÚ HD

1. HD – 01 Menovka poľnohosp. podniku – fakturačné spojenie
2. HD – 02 Menovka chovov – hovädzí dobytok

KÚ mlieková

3. HD – 03 Zaradenie novej kravy – hlásenie opráv
4. HD – 04 Hlásenie otelení a vyradení
5. HD – 05 Hlásenie presunov
 - KÚ mlieko – KÚ mlieko
 - KÚ MP a DK – KÚ mlieko
6. Rozborový protokol
7. HD – 06 Rozborový protokol
8. HD – 07 Rozborový protokol – oprava
9. HD – 08 Zaradenie teliat do AT – hlásenie opráv
10. HD – 09 Hlásenie skupín

KÚ TMHD

11. HD – 15 Doklad o vážení

KÚ MP a DK

12. HD – 03 Zaradenie novej kravy – hlásenie opráv
13. HD – 05 Hlásenie presunov
14. HD – 15 Doklad o vážení
15. HD – 16 Hlásenie narodenia teliat v KÚ MP a DK

Presuny

16. Presun kráv
17. Presun teliat

Zoznam alfabetických kódov krajín

(na označovanie zvierat sa v SR využíva *kód dvojmiestny*, pre prípad potreby prevodu z trojmiestneho sú uvedené v zozname aj tie.)

Kód	Názov štátu	Kód	Názov štátu		
AF	AFG	Afganistan	FK	FLK	Falklandy
AL	ALB	Albánsko	FJ	FJI	Fidži
DZ	DZA	Alžírsko	PH	PHL	Filipíny
AS	ASM	Americká Samoa	FI	FIN	Fínsko
AD	AND	Andorra	GF	GUF	Francúzska Guyana
AO	AGO	Angola	PF	PYF	Francúzska Polynézia
AI	AIA	Anquilla	TF	ATF	Francúzske južné územia
AQ	ATA	Antarktída	FR	FRA	Francúzsko
AG	ATG	Antigua a Barbuda	GA	GAB	Gabon
AR	ARG	Argentína	GM	GMB	Gambia
AM	ARM	Arménsko	GH	GHA	Ghana
AW	ABW	Aruba	GI	GIB	Gibraltár
AU	AUS	Austrália	GR	GRC	Grécko
AZ	AZE	Azerbajdžan	GD	GRD	Grenada
BS	BHS	Bahamy	GL	GRL	Grónsko
BH	BHR	Bahrajn	GE	GEO	Gruzínsko
BD	BGD	Bangladéš	GP	GLP	Guadeloupe
BB	BRB	Barbados	GU	GUM	Guam
BE	BEL	Belgicko	GT	GTM	Guatemala
BZ	BLZ	Belize	GG		Guernsey
BJ	BEN	Benin	GN	GIN	Guinea
BM	BMU	Bermudy	GW	GNB	Guinea-Bissau
BT	BTN	Bhután	GY	GUY	Guyana
BY	BLR	Bielorusko	HT	HTI	Haiti
BO	BOL	Bolívia	HM	HMD	Heardov ostrov
BA	BIH	Bosna a Hercegovina	AN	ANT	Holandské Antily
BW	BWA	Botswana	NL	NLD	Holandsko
BV	BVT	Bouvetov ostrov	HN	HND	Honduras
BR	BRA	Brazília	HK	HKG	Hongkong
IO	IOT	Britské Indickooceánske územie	HR	HRV	Chorvátsko
VG	VGB	Britské Panenské ostrovy	IN	IND	India
BN	BRN	Brunej	ID	IDN	Indonézia
BG	BGR	Bulharsko	IQ	IRQ	Irak
BF	BFA	Burkina	IR	IRN	Irán
BI	BDI	Burundi	IE	IRL	Írsko
CK	COK	Cookove ostrovy	IS	ISL	Island
CY	CYP	Cyprus	IM		Ostrov Man
TD	TCD	Čad	IL	ISR	Izrael
CZ	CZE	Česko	GS	SGS	Južná Georgia a Južné Sandwichove ostrovy
CL	CHL	Čile	JM	JAM	Jamajka
CN	CHN	Čína	JP	JPN	Japonsko
DK	DNK	Dánsko	YE	YEM	Jemen
DM	DMA	Dominika	JE		Jersey
DO	DOM	Dominikánska republika	JO	JOR	Jordánsko
DJ	DJI	Džibutsko	YU	YUG	Juhoslávia
EG	EGY	Egypt	ZA	ZAF	Južná Afrika
EC	ECU	Ekvádor	KY	CYM	Kajmanie ostrovy
ER	ERI	Eritrea	KH	KHM	Kambodža
EE	EST	Estónsko	CM	CMR	Kamerun
ET	ETH	Etiópia			
FO	FRO	Faerské ostrovy			

CA	CAN	Kanada	NI	NIC	Nikaragua
CV	CPV	Kapverdy	NU	NIU	Niue
QA	QAT	Katar	NF	NFK	Norfolk
KZ	KAZ	Kazachstan	NO	NOR	Nórsko
KE	KEN	Keňa	NC	NCL	Nová Kaledónia
KG	KGZ	Kirgizsko	NZ	NZL	Nový Zéland
KI	KIR	Kiribati	OM	OMN	Omán
CC	CCK	Kokosové ostrovy	PK	PAK	Pakistan
CO	COL	Kolumbia	PW	PLW	Palau
KM	COM	Komory	PA	PAN	Panama
CD	COD	Kongo	VI	VIR	Panenské ostrovy USA
CG	COG	Kongo	PG	PNG	Papua-Nová Guinea
KP	PRK	Kórejská ľudovodemokratická republika	PY	PRY	Paraguaj
KR	KOR	Kórejská republika	PE	PER	Peru
CR	CRI	Kostarika	PN	PCN	Pitcairnove ostrovy
CU	CUB	Kuba	CI	CIV	Pobrežie Slonoviny
KW	KWT	Kuvajt	PL	POL	Poľsko
LA	LAO	Laos	PR	PRI	Portoriko
LS	LSO	Lesotho	PT	PRT	Portugalsko
LB	LBN	Libanon	AT	AUT	Rakúsko
LR	LBR	Libéria	RE	REU	Réunion
LY	LBY	Líbya	GQ	GNQ	Rovníková Guinea
LI	LIE	Lichtenštajnsko	RO	ROM	Rumunsko
LT	LTU	Litva	RU	RUS	Rusko
LV	LVA	Lotyšsko	RW	RWA	Rwanda
LU	LUX	Luxembursko	PM	SPM	Saint Pierre a Miquelon
MO	MAC	Macao	SV	SLV	Salvádor
MK	MKD	Macedónsko	SM	SMR	San Maríno
MG	MDG	Madagaskar	SA	SAU	Saudská Arábia
HU	HUN	Maďarsko	SN	SEN	Senegal
MY	MYS	Malajzia	MP	MNP	Severné Mariány
MW	MWI	Malawi	SC	SYC	Seychely
MV	MDV	Maldivy	SL	SLE	Sierra Leone
ML	MLI	Mali	SG	SGP	Singapur
MT	MLT	Malta	SK	SVK	Slovensko
MA	MAR	Maroko	SI	SVN	Slovinsko
MH	MHL	Marshallove ostrovy	SO	SOM	Somálsko
MQ	MTQ	Martinik	AE	ARE	Spojené arabské emiráty
MU	MUS	Maurícius	GB	GBR	Spojené kráľovstvo
MR	MRT	Mauritánia	US	USA	Spojené štáty americké
YT	MYT	Mayotte	LK	LKA	Srí Lanka
UM	UMI	Menšie odľahlé ostrovy USA	CF	CAF	Stredoafriická republika
MX	MEX	Mexiko	SD	SDN	Sudán
FM	FSM	Mikronézia	SR	SUR	Surinam
MM	MMR	Mjanmarsko	SJ	SJM	Svalbard a Jan Mayen
MD	MDA	Moldavsko	SZ	SWZ	Svazijsko
MC	MCO	Monako	SH	SHN	Svätá Helena
MN	MNG	Mongolsko	LC	LCA	Svätá Lucia
MS	MSR	Montserrat	KN	KNA	Svätý Krištof
MZ	MOZ	Mozambik	ST	STP	Svätý Tomáš
NA	NAM	Namíbia	VC	VCT	Svätý Vincent
NR	NRU	Nauru	SY	SYR	Sýria
DE	DEU	Nemecko	SB	SLB	Šalamúnove ostrovy
NP	NPL	Nepál	ES	ESP	Španielsko
NE	NER	Niger	CH	CHE	Švajčiarsko
NG	NGA	Nigéria	SE	SWE	Švédsko
			TJ	TJK	Tadžikistan

TW	TWN	Taiwan
IT	ITA	Taliansko
TZ	TZA	Tanzánia
TH	THA	Thajsko
TG	TGO	Togo
TK	TKL	Tokelau
TO	TON	Tonga
TT	TTO	Trinidad a Tobago
TN	TUN	Tunisko
TR	TUR	Turecko
TM	TKM	Turkménsko
TC	TCA	Turks a Caicos
TV	TUV	Tuvalu
UG	UGA	Uganda

UA	UKR	Ukrajina
UY	URY	Uruguaj
UZ	UZB	Uzbekistan
VU	VUT	Vanuatu
VA	VAT	Vatikán
VE	VEN	Venezuela
CX	CXR	Vianočný ostrov
VN	VNM	Vietnam
TP	TMP	Východný Timor
WF	WLF	Wallis a Futuna
ZM	ZMB	Zambia
EH	ESH	Západná Sahara
WS	WSM	Západná Samoa
ZW	ZWE	Zimbabwe

Menovka chovov
Vzory vyplnených tlačív

Kraj, okres	
A	B

HD - 01
OŠ
OV - KO

MENOVKA CHOVOV - FAKTURAČNÉ SPOJENIE

Príznak =

--	--

Vyhotovil: Dňa:

Číslo podniku (3)	Sektor (2)	Názov podniku (50)	PSČ (5)	IČO (10)	Typ informácie (1)
		Skrátený názov podniku (25)		DIČ (10)	
C	D	Adresa -obec (40)	G	H / I / J	K
		Ulica (30)			
		Popisné číslo (10)			

Typ informácie: Zapojenie=1 Oprava=2 Zrušenie=3

Kraj(1)	Okres(2)
A	B

HD - 02

MENOVKA CHOVOV - HOVÄDZÍ DOBYTOK

 Príznak =

--	--

Vyhotočil:.....

Dňa:.....

Poľnohospodársky podnik (3)	Chov (2) Maštal' (1)	Názov chovu - maštale (40)* Obec (40) Ulica (30) , popisné číslo chovu (10)		Katastrálne číslo obce (6)	Ekologický chov (1)	Obvod konzumenta (2)	Obvod plemene- nárského zootechnika, IT (2)	Charakter chovu (1)	Spôsob zabezpečenia KU(1)	Výrobná oblasť (1)	Charakter ustajnenia (1)	Kapacita maštale (1)	Spôsob výkonu KU (1)	Prístup PLIS (1)	Zvozná linka (1)	SB - plošne (1)	Stav kráv (5)	Stav jalovic (5)	Technológia ustajnenia mládeho dobytká (2)	Vlastníctvo mliekomerov (1)	Typ informácie (1)
		Číslo farmy (6)	F / G	H																	

Typ informácie:

Zapojenie=1

Oprava=2

Zrušenie=3

Kontrola mliekovej úžitkovosti hovädzieho dobytku
KÚ HD ML
Vzory vyplnených tlačív

Kraj Okres	Podnik	Chov	Maštal'
A	B	C	D
5 1 1	2 0 7	0 1	1

HD- 03

ZARADENIE NOVEJ KRAVY- HLÁSENIE OPRÁV KÚ mlieko* - KÚ MP a DK*

Vyhotovil: *Plemenársky zootechník*.

Dňa:.....25.5.2006..

Chov: *Žilina* ..

Kód štátu	Číslo kravy	Poradie laktácie	Dátum narodenia			Otec kravy		Kód štátu	Matka kravy	Plemenná skladba								Farba	Znak MB	Označenie ET	Typ informác.
			deň	mesiac	rok	lína	reg.			Plemeno 1	Podiel krvi 1	Plemeno 2	Podiel krvi 2	Plemeno 3	Podiel krvi 3	Plemeno 4	Podiel krvi 4				
E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	W	X	Y	Z		
1.	S K 0 0 0 8 0 0 2 3 2 9 9 3	0 1	1 4	0 6	0 3	P A W	0 0 1	S K 0 0 0 1 2 6 2 4 1 5 1 1	H										0	A	1
2.	S K 0 0 0 8 0 0 4 4 4 3 2 6	0 2	0 5	0 1	0 2	C A L	0 0 4	S K 0 0 0 0 6 2 6 5 8 2 0 3	R 5 0 0	S 2 5 0	M 1 2 5	A 1 2 5							1		1
3.	N L 0 0 0 3 6 5 4 2 1 8 7 9	0 1	1 9	0 8	0 3	I L		S K 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8	H										0		1
4.	S K 0 0 0 4 1 7 2 9 5 4 0 1	0 4	1 6	1 0	9 9	N E Z		S K 0 0 0 0 5 9 2 6 8 0 0 3	X 6 2 5	R 2 5 0	S 1 2 5								1		1
5.	S K 0 0 0 8 0 0 0 2 2 6 9 1	0 1	0 6	0 9	0 3	N E Z		S K 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9	X										1		1
6.	S K 0 0 0 8 0 0 0 2 2 6 9 1					R A O	0 0 4														2
7.	S K 0 0 0 8 0 0 0 4 4 3 2 6		2 9	0 4	0 2																2

* nehodiace sa prečiarknut'

Typ informácie:

1 = zaradenie,

2 = oprava,

3 = zrušenie,

4 = presun do KÚ MPaDK

1.riadok - zaradenie čistokrvnej kravy so známym pôvodom po ET do KÚ mliekovej

2.riadok - zaradenie križenky so známym pôvodom do KÚ mliekovej

3.riadok - zaradenie čistokrvnej kravy importovanej z Holandska do KÚ mliekovej

4.riadok - zaradenie kravy s neznámym pôvodom zo strany otca

5.riadok - zaradenie kravy s obojstranne neznámym pôvodom

6.riadok - dodatočné dohlásenie (oprava) otca a plemena kravy

7.riadok - oprava dátumu narodenia

HD- 05 HLÁSENIE PRESUNOV ~~KÚ - mlieko*~~ KÚ - MPaDK*

Kraj	Okres	Podnik	Chov	Maštal'
A	B	C	D	E
5	1 1	2 0 7	0 1	1

Chov:.....*Žďina*

Vyhotovil:.....*Plemenársky zootechnik*

Dátum:.....*25.04.2006*

Kód štátu	Číslo kravy													Presun do:								
	F													kraj	okres	podnik	chov	M				
													G	H	I	J	K					
S	K	0	0	0	8	0	0	2	4	5	6	9	8	5	1	1	2	0	7	0	1	2
S	K	0	0	0	8	0	0	0	7	8	9	5	6	3	0	2	4	0	1	0	2	1
S	K	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	5	1	1	3	5	0	0	1	1

1. riadok – presun kravy na inú maštal' toho istého chovu.

3. riadok – presun kravy na iný podnik

5. riadok – presun všetkých kráv z maštale na iný podnik

Pôvodná maštal' sa vypisuje do hlavičky tlačiva, nová do stĺpcov Presun do.

* nehodiace sa prečiarknúť

HD- 05 HLÁSENIE PRESUNOV

KÚ - mlieko*
KÚ - MPaDK*

1. riadok – presun kravy z KÚ MP
 a a DK do KÚ mliekovej.

Kraj	Okres	Podnik			Chov			Maštal'
A	B	C			D			E
5	1	1	2	0	7	7	1	1

Chov:.....*Žilina*

Vyhotovil:.....*Plemenársky zotechnik*

Dátum:.....*25.04.2006*

**Tlačivo sa posiela do
 spracovania KÚ mlieka.**

Kód štátu	Číslo kravy													Presun do:									
														kraj	okres	podnik	chov	M					
F														G	H	I	J	K					
1. S	K	0	0	0	8	0	0	2	4	5	6	9	8	5	1	1	2	0	7	0	1	2	

* nehodiace sa prečiarknúť

RP

CHOV: 205 401 011 / 00

DÁTUM KONTROLY: 06.04.2006 P.Prej.: T;B;C;SB;M

KONTROLNÉ OBDOBIE: 04/9 5/..

DENNÁ DOBA: 3

INTERVAL DOJENIA: 2

INTERVAL VÝK. KONTR.: 02.05.2006 10.05.2006

Dátum kontroly

D	M	R
	3	DD
	2	ID

zmena	dojivosť posl. ko	ČÍSLO KRAVY	ČÍSLO VZORKY	MLIEKO		TUK %	BIELKOVINA %	LAKTÓZA %	SOMATICKÉ BUNKY . 1000	KČ
laktač. dni	znak teŕnosti			kg	%					
11 / 192	10.7	SK 1 87512 706	79	11	5			M		1
11 / 196	7.1	SK 187513 706	81	9	3			M		2
11 / 220	8.9	SK 187514 706	82	8	0			M		3
11 / 239	7.6	SK 187515 706	83	7	0					4
11 / 223	7.1	SK 187516 706	84	8	3					5
11 / 224	5.4	SK 187520 706	z							6
11 / 223	9.8	SK 187521 706	v	59						7
43 / 71	.	SK 187523 706	o/85	5	2					8
11 / 190	9.8	SK 187525 706	86	10	4					9
11 / 184	8.5	SK 187526 706	87	7	8					10
11 / 224	6.7	SK 187530 706	88	7	0					11
11 / 202	8.5	SK 187602 706	z							12
		SK 187612 706	89	21	3					13
		SK 187613 706	90	13	7					14
										15
		SK 11312 706	s/91							16
		SK 65319 706	s/92							17
										18
										19
										20

1.- 5. riadok - prebiehajúca laktácia

6. riadok -predčasné ukončenie laktácie zasušením nie laktácie zasušením v 224 dňoch (Z)

7. riadok - vyradenie kravy (V)

8. riadok - otvorenie laktácie predtým zasušenej krave (s číslom vzorky uviesť aj množstvo mlieka)

9. - 11. riadok – prebiehajúca laktácia

12. riadok - zasušenie kravy v 202 laktačných dňoch

13. - 14. riadok – presunuté a novozaradené kravy dopíšeme na koniec RP (len ak im prebieha laktácia)

16. - 18. riadok vzorky od kráv, ktorým chceme urobiť **len rozbor na SB**, ak sa rozbor na SB nerobí v celom chove.

Označenie riadkov

písmenom "**M**" zabezpečí vykonanie rozboru mlieka na močovinu u danej kravy.

Kraj	Okres	Podnik			Chov	Maštal'
A	B	C			D	E
5	1 1	2 0 7	0	1	1	

HD - 07 ROZBOROVÝ PROTOKOL - OPRAVA

KÚ - mlieko

Poľnohospodársky podnik:.....*Agro s. r. o.*

Maštal':.....*Zástranie*

Vyhotovil:.....*Plemenársky zotechnik.*

Dátum:.....*25.04.2006*

1. - 3. riadok - dohlásenie
úžitkovosti jednej krave za viac
kontr. období

5. riadok - oprava úžitkovosti
krave

	Dátum kontroly			Denná doba	Interval	Kód štátu	Číslo kravy	Mlieko kg	Tuk %	Bielkovina	Laktóza %	Somatické bunky v tis.				
	deň	mesiac	rok													
	F	G	H	I	J	K						L	M	N	O	P
1.	2	5	0 1 0 6	3	2	S K	0 0 0 8 0 0 4 7 8 2 5 0	2 2 7	4 4 0	3 5 1	4 2 0					
2.	2	5	0 2 0 6	3	2	S K	0 0 0 8 0 0 4 7 8 2 5 0	2 3 1	4 3 1	3 5 0	4 1 9					
3.	2	5	0 3 0 6	3	2	S K	0 0 0 8 0 0 4 7 8 2 5 0	2 1 9	4 0 5	3 6 2	4 2 0					
5.	2	5	0 3 0 6	3	2	S K	0 0 0 0 8 9 4 5 6 5 1 1	9 2 3	9 2 3	5 4 4	4 1 1					

Kraj	Okres	Podnik	Chov	Maštal'
A	B	C	D	E
5	1	1	2	0
7	0	1	1	

HD- 08

ZARADENIE TELIAT DO AT* - HLÁSENIE OPRÁV*

Vyhotovil:.....*Plemennársky zootechník*

Dňa:.....*25.05.2006*

KÚ - mlieko

Chov.....*Agro s. r. o. ...*

Kód štátu	Číslo teľaťa	Poradie laktácie	Pohlavie teľaťa	Dátum narodenia			Otec teľaťa		Kód štátu	Matka teľaťa	Plemenná skladba								Farba teľaťa	Označenie ET	Typ informác.								
				deň	mesiac	rok	lína	reg.			Plemeno 1	Podiel krvi 1	Plemeno 2	Podiel krvi 2	Plemeno 3	Podiel krvi 3	Plemeno 4	Podiel krvi 4											
F				G	H	I	J	K	L		M								N	O	P	R	S	T	V	W	X	Y	Z
1.	S K 0 0 0 8 0 0 1 4 7 8 9 5	0 1	0 2	0 1	0 5	0 6	R U H	0 0 9	N L	0 0 0 3 6 7 8 9 5 4 7 8	H	5 0 0	R	5 0 0												0	1		
2.	S K 0 0 0 8 0 0 1 4 7 8 9 9	0 3	8 1	0 9	0 4	0 6	S T B	0 1 6	U S	0 0 0 0 6 0 5 3 2 2 1 4	H															0	A 1		
4.	S K 0 0 0 8 0 0 5 6 9 7 2 2																											1	2
6.	S K 0 0 0 8 0 0 0 0 5 7 9 8																												3

*nehodiace sa prečiarknite

Typ informácie: 1 = zaradenie, 2 = oprava, 3 = zrušenie

- riadok – zaradenie teľaťa do archívu teliat.
- riadok – zaradenie teľaťa po ET (pohlavie 81) do AT
- riadok – oprava plemena a farby teľaťa
- riadok – vymazanie teľaťa z AT

Kontrola úžitkovosti teliat a mladého hovädzieho dobytká
KÚ TMHD
Vzory vyplnených tlačív

Kraj	Okres	HD - 15 DOKLAD O VÁŽENÍ *KÚ - TM HD *KÚ - MP a DK												
A	B													
5	1	1												
C			D		E	F	G		H		I			
2	0	7	8	0	1			2	0	0	5	0	6	
Poľnohosp. podnik	Chov	Maštal'	Skupina (turnus)	Deň		Mesiac		Rok						
				Dátum váženia										

Chov:.....*Agro s. r. o.*

Vyhotovil:.....*Plemenársky zootechník*

Dňa:.....*21.05.2006*

1. - 4. riadok - zaslanie údajov o hmotnosti zvieratá k dátumu váženia v hlavičke

6. - 8. riadok - vyradenie zv. z rôznych príčin

9. riadok - zrušenie všetkých hmotností hlásených doteraz na určité zvieratá

10. riadok - zrušenie hmotnosti hlásenej na deň uvedený v hlavičke tlačiva

11. riadok - zrušenie vyradenia (prepísaním vyradujúceho záveru)

Kód štátu	Číslo zvieratá													Hmotnosť kg	Záver			
	J															K	L	
1.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	5	0	9	5		
2.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	5	1	9	2		
3.	S	K	0	0	0	8	0	0	0	2	6	5	8	8	2	4	6	
4.	S	K	0	0	0	8	0	0	4	7	7	6	9	9	1	0	0	
6.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	5	6			7	
7.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	4	9			2	
8.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	3	6	5	4	7			4	
9.	S	K	0	0	0	8	0	0	0	9	9	3	2	1	9	9	9	1
10.	S	K	0	0	0	8	0	0	0	5	4	7	8	9				1
11.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	5	6	7	8	9				0

* Nehodiace sa prečiarknite

Kontrola úžitkovosti mäsových plemien hovädzieho dobytku a dojčiacich kráv
KÚ MP a DK
Vzory vyplnených tlačív

HD- 05 HLÁSENIE PRESUNOV KÚ - mlieko* KÚ - MPaDK*

Kraj	Okres		Podnik			Chov		Maštal'
A	B	C			D		E	
5	1	1	2	0	7	7	1	1

Chov: ...*Žilina*

Vyhotovil:*Plemenársky zotechnik*

Dátum:*25.04.2006*

Tlačivo sa používa **iba pri presune celej maštale**, jednotlivé zvieratá sa presúvajú na doklade o vážení HD-15 záverom 5.

Kód štátu	Číslo kravy													Presun do:											
														kraj	okres	podnik	chov	M							
F														G	H	I			J	K					
1. S	K	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	5	1	1	2	0	7	7	0	1		

* nehodiace sa prečiarknúť

Kraj	Okres	HD - 15 DOKLAD O VÁŽENÍ *KÚ - TM HD *KÚ - MP a DK									
A	B										
5	1 1										
C	D	E	F	G	H	I					
2	0 7	7 1 1		2 0	0 5	0 6					
Poľnohosp. podnik	Chov	Maštal	Skupina (turnus)	Deň	Mesiac	Rok					
				Dátum váženia							

Chov:.....*Agro s. r. o.*.....

Vyhotovil:.....*Plemenársky zooteknik*.....

Dňa:.....*21.05.2006*.....

1. - 4. riadok - zaslanie údajov o hmotnosti zvieráťa k dátumu váženia v hlavičke

5. riadok – presun zv. bez hlásenia hmotnosti

6. riadok – presun s hlásením hmotnosti

7.-8. riadok - vyradenie z rôznych príčin

9. riadok – zrušenie všetkých doteraz hlásených hmotností

10.riadok – zrušenie hmotnosti hlásenej na deň uvedený v hlavičke tlačiva

11.riadok – zrušenie vyradenia

	Kód štátu		Číslo zvieráťa											Hmotnosť kg			Záver	
	J	K												K				L
1.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	5	0		9	5	
2.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	5	1		9	2	
3.	S	K	0	0	0	8	0	0	0	2	6	5	8	8	2	4	6	
4.	S	K	0	0	0	8	0	0	4	7	7	6	9	9	1	0	0	
5.	H	U	0	3	0	0	0	4	5	6	8	8	9	7				5
6.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	5	6	1	1	5	5
7.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	2	3	4	4	9				2
8.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	3	6	5	4	7				4
9.	S	K	0	0	0	8	0	0	0	9	9	3	2	1	9	9	9	1
10.	S	K	0	0	0	8	0	0	0	5	4	7	8	9				1
11.	S	K	0	0	0	8	0	0	1	5	6	7	8	9				

* Nehodiace sa prečiarknite

Presuny zvierat

Presuny kráv

Kravy		Žijúca		Vyradená	
ML → ML	1 krava	HD-05		HD-04 Dôv. vyr. 99, Typ inf. 1	
	celý chov	HD-05 SK9999999999999		-	
ML → MP súbor. import. zv. → MP	1 krava	2 spôsoby	HD-03 Typ inf. 4	2 spôsoby	HD-03 Typ inf. 4
			HD-05		HD-05 a HD-15
	celý chov	-		-	
MP → MP	1 krava	HD-15 Záver 5		Vyradená na inom chove KÚMP	HD-15 Záver 5
				Vyradená na tom istom chove	HD-15 Záver 0
	celý chov	HD-05 SK9999999999999		-	
MP → ML súbor. import. zv. → MP	1 krava	HD-05		HD-05 a HD-04 Dôv. vyr. 99, Typ inf. 1	
	celý chov	-		-	

Presuny teliat

Teľatá		Žijúce		Vyradené	
TMHD → TMHD	HD-15		HD-15 Poslaním hmot. presunie a zruší vyradenie		
			HD15 Záver 0		
ML → MP súbor. import. zv. → MP	HD-16 Typ inf. 4		HD-16 Typ inf. 4		
MP → MP	HD-15 Záver 5		Vyradené na inom chove KÚMP	HD-15 Záver 5	
			Vyradené na tom istom chove	HD-15 Záver 0	
MP → TMHD súbor. import. zv. → TMHD	HD-15		HD-15		
MP → ML	Presun sa cez doklad nedá urobiť. Kontaktujte oddelenie ASD.				

Zoznam použitých skratiek

ASD	- Automatické spracovanie dát
AT	- Archív teliat
B	- Bielkoviny
BB	- Banka býkov
CLRM	- Centrálné laboratórium rozboru mlieka
CUK	- Celoživotná úžitkovosť kravy
ET	- Embryo transfer (prenos embrya)
EZ	- Elektronický zberač
HD	- Hovädzí dobytok
IT	- Inseminačný technik
KD	- Kontrola dedičnosti
KO	- Kontrolné obdobie
KÚ	- Kontrola úžitkovosti
KÚ HD	- Kontrola úžitkovosti hovädzieho dobytká
KÚ MP a DK	- Kontrola úžitkovosti mäsových plemien a dojčiacich kráv
KÚ TMHD	- Kontrola úžitkovosti teliat a mladého hovädzieho dobytká
L	- Laktóza
M	- Močovina
M	- Matka
MB	- Matka býkov
MZ	- Maštalný zápisník
O	- Otec
OMD	- Odchovne mladého dobytká
PK	- Plemenná kniha
POP	- Potvrdenie o pôvode
PP	- Poľnohospodársky podnik
PS SR, š.p.	- Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik
RP	- Rozborový protokol
RS	- Regionálne stredisko
SB	- Somatické bunky
T	- Tuk
ÚPZ	- Účelové plemenárske zariadenie
VS	- Výpočtové stredisko

Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik v Bratislave
Účelové plemenárske zariadenie v Žiline

Texty neprešli jazykovou úpravou

2019